№ 8 (24) 1997

Каталіцкія навіны

Інфармацыйны бюлетэнь

Выданне Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Рыма-Каталіцкага Касцёла

З 7 да 14 ліпеня г.г. на Беразе Слановай Косці адбылася II Міжнародная святарская сустрэча, прысвечаная Вялікаму Юбілею 2000-га Года

(гл.с.9-11)

Папа Ян Павел II гаворыць пра Сінод наступнае:

«Сінод – гэта сход, у якім паміж сабой пераплятаюцца традыцыі і сучаснасць. З традыцый мы павінны чэрпаць вопыт і навучацца, як можна вырашаць сённяшнія праблемы. А іх вельмі шмат. У перспектыве двухтысячнага года неабходна шукаць эфектыўныя шляхі евангелізацыі – сёння мы гаворым пра неабходнасць новай евангелізацыі хрысціянскай Еўропы – і трэба шукаць адэкватныя адказы на патрабаванні нашага часу. Гаворка ідзе пра тое, каб адвечная праўда Божая сёння трапляла да чалавека і да грамадскасці нейкім новым чынам, а дакладней, каб Касцёл, у дадзеным выпадку лакальны Касцёл [...], уваходзіў па-новаму, з новай рашучасцю і шчырасцю, у план Божы і выконваў яго згодна з нашым часам. З гэтай мэтай Сінод дыяцэзіі будзе глыбока вывучаць вучэнне Другога Ватыканскага Сабору, каб у яго святле і ў святле сваіх багатых традыцый, а таксама сучаснага вопыту натхніць і стварыць новую базу для душпастырства, катэхізацыі, прапаведніцтва; каб ажывіць парафіі, а ў іх, перш за ўсё, сям'ю, іншыя супольнасці і асяроддзі. Маецца на ўвазе ажыўленне служэння Касцёла на прасторным полі хрысціянскай любові і міласэрнасці, у галіне культуры згодна з сацыяльным вучэннем Касцёла.[...]

Душпастырства, евангелізацыя – гэта найбольш важныя справы Касцёла, сутнасць яго быцця. Гэта справы не толькі духавенства, але і ўсіх ахрышчаных. Таму таксама Сінод [...] стане, пад кіраўніцтвам вашага біскупа, сходам духоўных і свецкіх, які згодна з духам веры правядзе ўсебаковы аналіз «стану набытку» Касцёла, каб здабыць са сваёй скарбніцы ўсё тое, што зробіць яго місію яшчэ больш эфектыўнай і плённай на пераломе другога і трэцяга тысячагоддзя евангелізацыі свету».

05.06.1991г.

Па меры нашага знаёмства са словамі Папы мы ўсё больш здабываем ведаў пра Сінод і ўсё больш паддаемся іх магутнасці і дынамізму.

Мабыць, гэтаму спрыяюць, у прыватнасці, спецыяльна ўжытыя канструкцыі сказаў і выкарыстаныя дзеясловы. Выпішам іх у такой паслядоўнасці, у якой яны ўжыты аўтарам.

СІНОД ПАВІНЕН:

- чэрпаць (вопыт...);
- навучацца (...);
- вырашаць (праблемы...);
- шукаць (шляхі...);
- шукаць (адказы...);
- трапляць (да чалавека...);
- уваходзіць (па-новаму ў Божы план...);
- выконваць (Божы план збаўлення...).

З ГЭТАЙ МЭТАЙ СІНОД ПАВІНЕН:

- вывучаць (вучэнне II Ватыканскага Сабору, традыцыі...);
- натхніць і стварыць (новую базу для...);
- ажывіць (парафію, сям'ю...);
- ажывіць (служэнне Касцёла...);
- сачыць (за патрэбамі...).

ТАДЫ СІНОД:

- стане (сходам...);
- правядзе (аналіз...);
- здабудзе (усё...), каб
- зрабіць (місію партыкулярнага Касцёла больш эфектыўнай...).

Заўважым, што дзеясловы, выкарыстаныя Папам Янам Паўлам II у выступленні 5 чэрвеня 1991 г., выстройваюцца ў кампактную паслядоўнасць думак, якую можна прыняць за навучанне методыцы працы Сіноду.

Кс. Станіслаў Паўліна fDP

Слуга Божы біскуп Зыгмунт Лазінскі пра дыяцэзіяльны Сінод

Роздумы Слугі Божага адносяцца да 1927-1929 гадоў – часу, калі ў каталіцкім Касцёле дзейнічаў Кодэкс кананічнага права, абвешчаны ў 1917 годзе. Названы кодэкс страціў юрыдычную сілу ў 1983 годзе.

Слуга Божы біскуп Зыгмунт Лазінскі лічыў, што дыяцэзіяльны Сінод неабходны для падтрымання жыцця дыяцэзіі ў належным парадку. Таму ён думае пра патрэбы вернікаў, умовы душпастырства, метады кіравання дыяцэзіяй; адмаўляецца ад лішніх правілаў і прымае новыя, якія дапамагаюць захаванню закона паўсюднага Касцёла ў дыяцэзіі.

Сінадальныя працы і іх вынікі, на думку Слугі Божага, **павінны прычыніцца** да пашырэння хвалы Божай і Валадарства Хрыста на зямлі, ажыўляць веру і распальваць любоў сярод усіх насельнікаў дыяцэзіі, дапамагаць ім пазбаўляцца ад грахоў, выкараняць недахопы і заганныя звычкі, здабываць хрысціянскія дабрачыннасці і прыводзіць да Бога тых, хто Яго яшчэ не ведае. Сінод – гэта справа ўсіх дыяцэзіянаў.

Божы Слуга прадбачыў, што праца **Сіноду будзе цяжкай па трох прычынах:** дыяцэзія складаецца з дзвюх розных частак Мінскай і Віленскай дыяцэзій; адсутнічаюць сінадальныя традыцыі; католікі жывуць пераважна сярод людзей, якія вызнаюць іншую веру. Але ўсе гэтыя цяжкасці яго не спалохалі і не пазбавілі жадання склікаць Сінод, а наадварот, прыспешылі.

*

Добра разумеючы ўсе цяжкасці, а таксама тое, што Сінод можа прынесці чаканы плён для дыяцэзіі, а тым самым і для ўсяго Касцёла, дзякуючы асаблівым ласкам, асаблівай звышпрыроднай дапамозе, кс.біскуп Зыгмунт заклікаў усіх дыяцэзіянаў да малітвы на карысць Сіноду, абагачаючы прадпісаныя ім малітоўныя формы 50-дзённым одпустам.

Каштоўныя таксама роздумы Слугі Божага над пытаннямі стварэння пабожнай атмасферы, якая б агортвала і пранікала ў дзейнасць Сіноду Пінскай дыяцэзіі.

У пастырскім Лісце ад 30 снежня 1927г., які абвяшчаў скліканне Сіноду, ён пісаў: *«Дадзенае наша пасланне захочуць шаноўныя святары прачытаць люду вернаму з амбоны пасля казання ў дзень Трох Каралёў і пра яго змест напамінаць на працягу трох апошніх тыдняў, непасрэдна Сінод папярэджваючых, а таксама, малячыся за ласкі Духа Святога, адспяваць з прысутнымі ў касцёле за гэтыя тры тыдні ў часе адарацыі Найсвяцейшага Сакрамэнту, «Veni Creator» з вершамі і малітвай і прачытаць літанію да WW.SS. з усімі дадаткамі, якія ёсць у малітоўніку».*

Сваю просьбу ён працягваў у пастырскім Лісце ад 7 ліпеня 1929г.: *«...звяртаюся да майго любага люду вернага з просьбай, каб вы ўсе, дзеці ў Хрысце, аб'ядноўваліся сэрцам шчырым са мной і з духавенствам маім у малітве з просьбаю аб святле Божым і ўсіх дарах Святога Духа, так нам вельмі неабходнага. Распараджаюся таксама гэтым, каб ва ўсе тыдні, якія засталіся да ўрачыстасці Нараджэння НМП, быў прачытаны перад адкрытым табэрнакулюмам гімн: «Прыйдзі, Найсвяцейшы Дух Хвалы» (як падчас навэнны перад Тройцай), былі адспяваны малітоўныя спевы і наступная малітва: «Молімся: Натхняй, просім Цябе, Пане, духам сваім дзеянні нашы і суправаджай іх сваёй дапамогай, каб усе нашы малітвы і ўчынкі ад Цябе заўсёды пачыналіся і ў Табе сваё заканчэнне знаходзілі. Праз Хрыста Пана нашага. Амэн». – Пасля благаславення належыць прачытаць (ці праспяваць) акты: «Няхай будзе Бог благаслаўлёны" і г.д.».*

За кожны ўдзел у гэтых малітвах (па магчымасці кожнага) прадстаўляю згодна з уладай, дадзенай мне Апостальскай Сталіцай, 50 дзён одпусту. Такі ж одпуст могуць заслужыць тыя, хто не мог прысутнічаць падчас вышэйназваных малітваў у касцёле, але пабожна прачытаў (асобна ці разам) на карысць Сіноду, які набліжаецца, адзін дзесятак св.Ружанца.

Любым сынам маім, выхаванцам маіх семінарый, рэкамендую, апрача таго, каб на карысць гэтую чыталі штодня Ps. Miserere з Gloria Patri, і да кожнаразовага (адзін раз на дзень) пабожнага чытання далучаю той самы одпуст у 50 дзён».

*

Вераю, любоўю, клопатам, адказнасцю, бацькоўскай непасрэднасцю, а таксама разнастайнасцю малітваў да кожнай з Асобаў Найсвяцейшай Тройцы і да Маці Божай прасякнуты абодва пастырскія Лісты. Менавіта яны спрыялі гэтай пабожнай атмасферы, так важнай для працы і вынікаў Сіноду.

Кс. Станіслаў Паўліна fDP

Апрацавана на аснове: Prima Synodus dioecesanam Pinskensis, Pinsci 1934, s. XVI-XVII, XIX-XX, XXXII-XXXIII, L ns.

Структура і змест пастаноў Сіноду Пінскай дыяцэзіі ў 1929 годзе

Статуты Сіноду Пінскай дыяцэзіі (усяго іх 569) застаюцца ў цеснай сувязі з тагачасным заканадаўствам паўсюднага Касцёла. Пра гэта сведчыць структура зместу дакумента, а таксама размеркаванне зместу па асобных канонах.

Аўтары дакумента не перапісвалі каноны з Кодэксу кананічнага права, а адсылалі да іх зместу, часта да некалькіх адначасова.

Вельмі шмат статутаў не спасылалася непасрэдна на каноны, а з'явіліся яны ў працэсе разгляду асобных тэмаў з жыцця Пінскай дыяцэзіі.

Менш за ўсё прысвечана месца агульным прынцыпам закона (8 статутаў), а таксама Суду Біскупа (3 статуты), затое шмат месца адведзена асобам (154 статуты), а найбольш – сакрамэнтам і культу, а таксама касцельнай навуцы (401 статут). Такім чынам, вузкаспецыяльныя прававыя праблемы пакінуты юрыстам, а ўвага ўдзяляецца людзям і душпастырству.

Кніга II, прысвечаная асобам, апавядае аб правах і прывілеях духавенства, шмат пра абавязкі духоўных асоб, звяртае асаблівую ўвагу на аскетызм, форму, святарскую годнасць, а таксама на абавязак насіць убранне святара. У раздзеле, прысвечаным «асобным духоўным асобам», акцэнты расстаўляюцца па-рознаму.

Пададзены пералік (гл.табліцу справа) адлюстроўвае праблематыку Сіноду, а таксама ўказвае на мноства жыццёвых тэм для Пінскай дыяцэзіі, якія патрабавалі апрацоўкі без спасылкі на пэўныя каноны Кодэкса кананічнага права. Статутныя запісы сведчаць аб праніклівасці роздумаў аўтараў, а таксама вялікай адказнасці за лакальны Касцёл.

КОЛЬКАСЦЬ СТАТУТАЎ

	агульная	са спасылкаю на канон
пра Рымскага Біскупа	8	-
пра біскупаў	7	-
пра курыю дыяцэзіі	2	-
пра дзеканаў	21	8
пра прабошчаў	24	4
пра парафіяльных вікарыяў	13	-
пра манахаў	8	2
пра ўсходнія рытуалы	7	1
пра свецкіх людзей увогуле	7	1
пра задзіночанні і брацтвы	8	2
пра каталіцкую грамадскую дзейнасць	11	1
Усяго	116	19
Кніга III		
пра сакрамэнты	12	6
пра хрышчэнне	19	8
пра бежмаванне	11	4
пра Найсвяцейшую Эўхарыстыю	34	15
пра пакуту	25	8
пра одпусты	5	-
пра апошняе намашчэнне	14	3
пра святарства	9	5
пра шлюб	44	14
пра сакрамэнталіі	5	1
пра святыя месцы	29	5
пра могілкі і пахаванне	26	9
пра святыя часы		
пра святочныя дні	5	2
пра пост і ўстрыманне	7	1
пра Божы культ	35	5
пра захаванне і шанаванне Найсвяцейшага Сакрамэнту	22	4
пра шанаванне святых, ікон і рэліквій	6	4
пра працэсіі	6	2
пра літургічныя прадметы і ўбранне	4	-
пра касцельную навуку		
пра агульнае навучанне	10	4
пра абвяшчэнне слова Божага	6	4
пра прапаведаванне	15	2
пра святую місію	6	1
пра семінарыі дыяцэзіі	7	1
пра школы	15	3
пра бенефіцыі і касцельную маёмасць	22	12
пра бібліятэку, музей і архіў дыяцэзіі	2	-
Усяго	401	123

Сінод Мінска-Магілёўскай дыяцэзіі і Пінскай дыяцэзіі, падобна кожнаму Сіноду, з'яўляецца сходам, у якім павінны пераплятацца паміж сабой традыцыі ці, напр., пастановы папярэдняга Сіноду і сучаснасць. З традыцый неабходна чэрпаць вопыт і вучыцца, як вырашаць сучасныя праблемы. Таму таксама адказныя за наш Сінод павінны ўважліва пазнаёміцца з дакументам: «Prima Synodus Dioecesana Pinskensis». Pinsci 1934.

Кс. Станіслаў Паўліна fDP

ПАКЛІКАННЕ І ПАСЛАННІЦТВА СВЕЦКІХ ВЕРНІКАЎ У КАСЦЁЛЕ І Ў СВЕЦЕ

«Ідзіце і вы ў мае вінаграднікі»
(пар.Мц 20,3-4)

«Гэты заклік, абвешчаны Хрыстом, датычыць не толькі біскупаў, святароў, законнікаў і законніц, але таксама ўсіх свецкіх, якіх Бог прызывае асабіста, даваючы ім выконваць місію ў Касцёле і ў свеце»
Ян Павел II
Christifideles laici, n. 2

Пакліканне і пасланніцтва свецкіх вернікаў у Касцёле і ў свеце – тэма, якою займаліся Другі Ватыканскі Сабор, надзвычайны Сінод біскупаў, Папа Ян Павел II і яго папярэднікі ў Апостальскай Сталіцы. Займаецца ёю таксама Сінод Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі і Пінскай дыяцэзіі, прысвячаючы ёй шэраг пасяджэнняў Каардынацыйнай Камісіі і Сінадальных Супольнасцяў, як парафіяльных, так і дэканальных. У размовах і сінадальных пасяджэннях, прысвечаных дадзенай праблеме, павінны дапамагчы «Сінадальныя матэрыялы», сшытак 3 (64 старонкі, на беларускай і польскай мовах).

У дадзеным артыкуле ў значным скарачэнні будзе абмеркавана адгартацыя Яна Паўла II пад назвай *Christifideles laici*, прысвечаная «Свецкім католікам» і апрацаваная, перш за ўсё, на падставе дакументаў Другога Ватыканскага Сабору, а таксама папскай гаміліі і матэрыялаў, перададзеных Святому Айцу надзвычайным Сінодам біскупаў, які адбыўся ў 1987 годзе.

Галоўнай прычынай звароту Сінода біскупаў і Папы Яна Паўла II да праблематыкі свецкіх вернікаў у Касцёле і ў свеце, было выкананне наказу Хрыста: «Ідзіце і вы ў мае вінаграднікі» (пар.Мц 20, 6-7), якімі з'яўляецца ўвесь свет (пар.Мц 13, 38) (пп. 1 і 2). Сінод біскупаў і Папа мяркуюць, што сёння яшчэ вельмі шмат вернікаў, якія бяздзейнічаюць, якіх ніхто яшчэ не заангажаваў, у той час як «Нікому не пасуе бяздзейнічаць» (3).

Дакумент сінтэтычна прадстаўляе навучанне рыма-каталіцкага Касцёла аб свецкіх верніках і іх ролі ў Касцёле і ў свеце. Ён лічыцца свайго роду падручнікам для ўсіх свецкіх вернікаў, вельмі неабходным для разумення і рэалізацыі свайго паклікання.

Можна толькі жадаць, каб пераклад дадзенага дакумента на беларускую мову як мага хутчэй трапіў для карыстання.

Папа піша пра годнасць свецкіх католікаў у Касцёле (8-17), пра іх удзел у жыцці Касцёла (18-31), указвае на іх агульную адказнасць за місію Касцёла, даручаную яму Хрыстом (32-56), а таксама прапануе спецыяльную інтэгральную і пастаянную форму, дзякуючы якой, яны, як «добрыя адміністратары разнастайнай ласкі Божай», будуць з кожным разам усё больш вартымі супрацоўнікамі Бога (57-63). Адгартацыя – гэта вучэнне пра годнасць чалавечай асобы, пра яе супрацоўніцтва з Асобай Боскай у справе збаўлення.

Свецкія вернікі – паўнапраўныя члены Касцёла. Яны займаюць у ім адпаведнае месца. Больш таго – яны «з'яўляюцца Касцёлам» (9). Яны разам з іншымі вернікамі ўдзельнічаюць адпаведна свайму пакліканню ў жыцці Касцёла і яго пасланніцтве.

Што азначае «ўдзельнічаюць, адпаведна свайму пакліканню, у жыцці Касцёла і яго пасланніцтве»?

Гэта азначае, удзельнічаць уласным спосабам – свецкім, а не так, як святары ці манахі. Застаючыся ў свеце і карыстаючыся прыладамі і сродкамі гэтага свету, свецкія вернікі пераўтвараюць яго пры дапамозе сілы Евангелля. І гэту творчую дзейнасць яны распачынаюць з сябе. Працуюць над уласным асвячэннем і дабро гэтае – святасць, нясуць у асяроддзе, дзе жывуць і працуюць, карыстаючыся харызматамі, якімі валодаюць.

Усведамляючы годнасць чалавечай асобы, дзеляцца ёю, паказваючы, у чым дадзеная годнасць праяўляецца, указваюць на неабходнасць шанавання правоў чалавека на жыццё і свабоду.

Далучаюцца да кожнай ініцыятывы, якая мае на мэце задавальненне мінімальных патрэбаў людзей і асабліва ў сямейным, грамадскім, палітычным, эканамічным і культурным жыцці. Пры вырашэнні праблемаў у дадзенай сферы карэктуюць неўласцівыя, выкарыстоўваемыя кім-небудзь, крытэрыі, прытрымліваюцца хрысціянскай іерархіі каштоўнасцяў.

З'явы рэлігійнага раўнадушша, секуляры-

зацыі і атэізацыі прыспешваюць іх умяшанне ў справу новай евангелізацыі свету. *Папа гаворыць* проста: «Свецкія каталікі павінны быць актыўнымі і адказнымі ўдзельнікамі ў гэтай справе (евангелізацыі)» (64).

Першай і прынцыповай задачай свецкіх вернікаў з'яўляецца агульная адказнасць за «новую евангелізацыю».

Што такое новая евангелізацыя?

Папа тлумачыць: Новая евангелізацыя – гэта ў сваім родзе адказ на знакі часу, сярод якіх – раўнадушша да рэлігіі, секулярызацыя і атэізм, што заваёўваюць перадавыя пазіцыі. Маецца на ўвазе паўторная евангелізацыя народаў і краін – г.зн. грамадскасці старога хрысціянства, якая сёння часта страчвае веру і аддаляецца ад Бога. Адрасаты новай евангелізацыі – тыя хрысціяне, якія лічаць сябе хрысціянамі, але якіх адольвае глыбокая супярэчнасць паміж рэлігіяй і штодзённым жыццём; гэта тыя хрысціяне, якія ўвераваліі, але па розных прычынах не дбалі пра развіццё сваёй веры, дазволілі ёй знікнуць і зусім аддаліліся ад Хрыста. Гэта людзі, якія прынялі хрышчэнне, але вера ў іх жыцці перастала адыгрываць якое-небудзь значэнне. Такія людзі знаёмы з хрысціянствам павярхоўна альбо маюць пра яго скажонае ўяўленне і таму ставяцца да Хрыста і хрысціянскай рэлігіі часам прадузята, а часам нават варожа. Касцёл упэўнены, што новая евангелізацыя неабходна, што менавіта яна здолее забяспечыць росквіт чыстай і глыбокай веры.

Што неабходна зрабіць, каб удзел у новай евангелізацыі быў творчым?

Папа тлумачыць: «Кожны хрысціянін можа і павінен словамі і сваім жыццём абвяшчаць: «Бог любіць чалавека!», «Бог цябе любіць, Хрыстус прыйшоў да цябе, Хрыстус для цябе – «Шлях, Праўда і Жыццё» (пар.Ян 14, 6)». Свецкі вернік павінен далучыцца да сістэматычнай катэхезы, да Св.Літургіі; стаць больш актыўным суб'ектам і аб'ектам евангелізацыі, а значыць, згадзіцца на сваё выхаванне і дапамагаць іншым выхоўвацца паводле Св.Евангелля (пар. 34).

Ці кожны свецкі можа далучыцца да справы новай евангелізацыі?

Папа навучае: «у дадзеным заданні Касцёла свецкія людзі... прымаюць дзейсны ўдзел» (34) незалежна ад узросту і жыццёвай сітуацыі, а менавіта: моладзь, дзеці, старыя, жанчыны, мужчыны, хворыя, тыя, хто пакутуе. Кожны павінен выконваць пэўнае заданне.

Моладзь – гэта «выключная сіла і вялікі выклік для будучага Касцёла» (46), дзякуючы таму, што яна адкрыта для брацтва, сяброўства і салідарнасці.

Дзеці нагадваюць нам пра ўмовы ўваходу ў нябеснае валадарства, пра тое, што плён у працы на карысць гэтага валадарства залежыць не толькі ад людскіх намаганняў, а перш за ўсё, – гэта твор Божай ласкі.

Старыя людзі валодаюць велізарным вопытам і мудрасцю і з'яўляюцца важным элементам захавання традыцыі Касцёла.

Жанчыны побач з мужчынамі пераносяць сваю рэакцыю на духоўныя і рэлігійныя каштоўнасці, а таксама на іх спецыфічную рэалізацыю. Яны неабходны для разнастайнай дзейнасці Касцёла, асабліва ў сферы выхавання, навучання, у сям'і, у сферы культуры.

«Хворыя таксама пасланы для працы ў вінаградніку Пана» (53). Яны не толькі аб'ект клопату і самарытанскай службы Касцёла, але і «суб'ект працы ў Касцёле» (54), асабліва сваім скарбам цярпення, які яны нясуць з сабой.

Дзе павінна распачацца справа новай евангелізацыі?

Папа адказвае: там, дзе ёсць свецкі вернік, а таксама ў парафіі. На яго думку, свецкія вернікі павінны несці большую, чым раней, агульную адказнасць за парафіі. Канкрэтным праяўленнем такой адказнасці будзе іх удзел у розных парафіяльных структурах.

Што такое парафіяльныя структуры?

Гэта – брацтвы, трэція законы, задзіночанні, групы, супольнасці і рухі. Іх члены перадаюць адзін аднаму Слова Божае, а таксама служаць іншым. У гэтых разнастайных парафіяльных структурах свецкія вернікі разам са святарамі павінны абмяркоўваць і вырашаць іх актуальныя душпастырскія праблемы. Асабліва яны павінны адчуваць сваю адказнасць за няверуючых, непрактыкуючых людзей, імкнуцца да таго, каб парафія стала «месцам» аб'яднання і «домам, дзверы якога адчынены для ўсіх» (27).

Падчас рэалізацыі свайго паклікання свецкія вернікі не могуць абмяжоўваць сваю дзейнасць межамі парафіі. Яны напамінаюць Касцёлу пра значэнне часовай зямной рэчаіснасці ў збаўленчым Божым плане і вядуць місійную дзейнасць.

Касцёл добра ўсведамляе неабходнасць новых евангелізатараў, сярод якіх павінны быць і свецкія вернікі. Таму **Папа заахвочвае маліцца за дастойных евангелізатараў і акцэнтуе ўвагу на іх падрыхтоўцы.** Падрыхтоўка павінна быць такой, каб свецкія вернікі сталі сталымі і адказнымі ў сваім пакліканні і пасланніцтве. Асноўнай мэтай фармавання з'яўляецца ўсё больш поўнае адкрыццё ўласнага паклікання і пасланніцтва і ўсё большая гатоўнасць жыць імі ці выконваць уласную місію ў Касцёле і ў свеце. Гэтае фармаванне павінна дапамагаць свецкім

вернікам адкрыць годнасць Божых дзяцей, распазнаць тое, чаго Бог чакае ад кожнага з іх і ажыццявіць пераход ад усведамлення да канкрэтных рашэнняў і дзеянняў ў жыцці, прычым так, каб у іх учынках не было дуалізму ў жыцці духоўным і свецкім. Дапамогай у гэтым фармаванні будзе ўдзел у Літургіі і ў сістэматычнай катэхезе. А асяроддзем для яе з'яўляюцца арганізацыі, задзіночанні і невялікія парафіяльныя супольнасці.

Хто павінен стаць выхавацелем дзейсных евангелізатараў?

Папа вучыць: Першым выхавацелем з'яўляецца Пан Бог. Ад імя Бога фармавальна-выхаваўчыя задачы вырашае Касцёл, а ў асяроддзі вернікаў, у першую чаргу, Папа, біскупы і святары. Аднак, яны не адзіныя выхавацелі. У працэсе фармавання ўдзельнічаюць усе члены Касцёла, а таксама пэўная катэгорыя людзей, за якую ніхто не можа вырашыць задачы, напрыклад, бацькі ў дачыненні да сваіх дзяцей, а затым настаўнікі. Важныя выхаваўчыя функцыі выконваюць касцельныя супольнасці, аб якіх гаварылася вышэй, а таксама катэхуменальныя супольнасці. Фармаванне ў Касцёле павінна быць узаемным абдорваннем хрысціянскімі каштоўнасцямі.

Пры якой умове гэтае абдорванне будзе дынамічным і належным, гэта значыць, будзе выхоўваць і фармаваць?

Пры ўмове добрай падрыхтоўкі выхавацеляў. Таму неабходна арганізоўваць курсы і навучанне як для духоўных дзеячаў, так і для свецкіх вернікаў, адпаведна становішчу кожнага.

У канцы адгартацыі Папа піша: «На парозе трэцяга тысячагоддзя ўвесь Касцёл – пастыры і вернікі – павінен яшчэ больш усвядоміць уласную адказнасць за запавет Хрыста: «Ідзіце ў свет цэлы і прапаведуйце Евангелле кожнаму стварэнню» (пар.Мк 16, 15) і ў новым парыве ажывіць сваю місіянерскую справу. Касцёлу давераны вялікі і адказны ўдзел у цудоўным заданні – новай евангелізацыі, якая так неабходна свету. Свецкія католікі павінны быць надзвычай актыўнымі і адказнымі ўдзельнікамі гэтай справы, будучы паклíканымі для прапаведвання Евангелля і жыцця паводле яго на карысць каштоўнасцяў і патрэбаў асобы і грамадства» (64).*

Дакумент вянчае малітва да Маці Божай за пакліканні і місіі свецкіх вернікаў у Касцёле і ў свеце. У ёй таксама ёсць заклік Папы, скіраваны, перш за ўсё, да адрасатаў дакумента: біскупаў, святароў, дыяканаў, манахаў і манашак, а таксама ўсіх свецкіх католікаў.

Кс. Станіслаў Паўліна fDP

ТЛУМАЧЭННЕ ТЭРМІНАЎ

Адгартацыя – адабрэнне, заўвага (лац.). Папскі дакумент, які ўказвае актуальныя заданні духоўных і свецкіх вернікаў, звязаныя з іх пакліканнем і місіяй у Касцёле. Датычыць, напрыклад, пытанняў катэхезы, сям'і, фармацыі святароў альбо свецкіх вернікаў. Звычайна адгартацыі з'яўляюцца пасля Сінодаў біскупаў, якія былі прысвечаны пэўнай тэматыцы. Сярод іх ёсць адгартацыя *«Christifideles laici»* ("Свецкія католікі"), якая часта выкарыстоўвалася ў распрацоўцы «Пакліканне і прызванне свецкіх вернікаў у Касцёле і свеце».

Дуалізм – з лац. «duo» = два. Дваістасць, паралельнае існаванне дзвюх асобных формаў і прынцыпаў жыцця. Разыходжанне паміж верай і штодзённым жыццём.

Дыякан – (ад грэц. "diakonos") – слуга. Той, хто выконвае святарскую паслугу на самай нізкай ступені. Функцыя дыякана была вядома ўжо ў апостальскія часы. Дзеянні Апостальскія (6, 2-6) узгадваюць аб устанаўленні калегіума сямі мужоў, апостальскіх памочнікаў. Святы Павел у Лісце да Філіпянаў (1,1) вітае вернікаў разам з біскупамі і дыяканамі, а ў 1 Лісце да Цімафея пералічвае якасці дыякана (3, 8-10) побач з якасцямі, якія патрабуюцца ад біскупа (3, 1-7). Цяпер дыякан дапамагае біскупу альбо святару пры алтары; ён можа чытаць Евангелле; можа таксама, асабліва пры адсутнасці святара, самастойна ўдзяляць хрост, благаслаўляць шлюб, адпраўляць пахавальныя абрады, кіраваць эўхарыстычным набажэнствам. Пасля II Ватыканскага Сабору вернуты нязменны дыяканат для старэйшых мужчын, жанатых (КК 29). Пастаянныя дыяканы выконваюць давераныя ім адміністрацыйныя і душпастырскія функцыі, і, акрамя таго, – калі гэта ім дазволена – могуць удзяляць святое хрышчэнне, абвяшчаць Слова Божае, удзяляць Св.Камунію, асыставаць пры шлюбах і выконваць пахавальныя абрады.

Надзвычайны Сінод біскупаў – сабранне біскупаў, на якім прысутнічаюць усе прадстаўнікі епіскапатаў і якое звычайна адбываецца ў кастрычніку ў Рыме кожныя тры гады. Мэта яго – калегіяльная еднасць паміж біскупамі і Папам, падтрымка парадамі ў справах веры, звычаяў і касцельнай дысцыпліны (DB 5, КРК 342-348). Сінод, скліканы ў 1987г., абмеркаваў ролю свецкіх людзей у Касцёле.

Секулярызацыя – з лац. «saecularis» = свецкі. Набыццё свецкага характару, ператварэнне духоўнага ў свецкае. Дадзены выраз адносіцца да кожнага грамадскага ці гістарычнага працэсу, які нясе з сабой выхад чаго-небудзь па-за сакральныя мэты. Адсутнасць ўплыву Касцёла на асобныя сферы грамадскага жыцця.

Фармацыя – з лац. «formatio» – азначае фармаванне і выхаванне індывідуальных рысаў, а таксама прызнанне пэўнай сістэмы каштоўнасцяў.

Харызматы – ад грэц. «charisma». Спецыяльныя дары Духа Святога, якімі надзяляюцца асобы ці групы асобаў дзеля дабра Касцёла і свету.

СІНОД
МІНСКА-МАГІЛЁЎСКАЙ АРХІДЫЯЦЭЗІІ І ПІНСКАЙ ДЫЯЦЭЗІІ

KOMUNIKAT
z posiedzenia Komisji Koordynacyjnej Synodu

Dnia 31.07.1997 r. w Baranowiczach odbyło się trzynaste posiedzenie Komisji Koordynacyjnej Synodu pod przewodnictwem J.Em. Ks. Kazimierza Kardynała Świątka.

Posiedzenie rozpoczęto po Mszy św. koncelebrowanej.

1. Zapoznano się z dokumentem Kongregacji ds. Biskupów i Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów pt. *De synodis diocesanis agendis instructio* z dnia 19 marca 1997 r. i omówiono jego znaczenie dla prac Synodu Archidiecezji mińsko-mohylewskiej i Diecezji pińskiej.

2. Ustosunkowano się do projektu schematu *I. Normy generalne i II. Powołanie i posłannictwo wiernych świeckich w Kościele i w świecie*, przygotowanego przez Komisję redakcyjną. Następnie, zgodnie z przepisami Statutu Synodu n.8 i 11, Komisja Koordynacyjna Synodu podjęła decyzję o przedstawieniu projektu schematu J.Em. Ks. Kazimierzowi Kardynałowi Świątkowi, jako biskupowi diecezjalnemu do aprobaty z prośbą o zwołanie Sesji Plenarnej.

3. Omówiono szereg spraw związanych z dalszymi pracami synodalnymi.

Obrady zakończono modlitwą.

Następne posiedzenie odbędzie się dnia 2 września br. w Mińsku.

ks. Stanisław Pawlina fDP

КАМУНІКАТ
пасяджэння Каардынацыйнай Камісіі Сіноду

31ліпеня 1997г. у Баранавічах адбылося трынаццатае пасяджэнне Каардынацыйнай Камісіі Сіноду пад кіраўніцтвам Яго Эмінэнцыі ксяндза кардынала Казіміра Свёнтка, якому папярэднічала канцэлебраваная Святая Імша.

1. Азнаёміліся з дакументам Кангрэгацыі Біскупаў і Кангрэгацыі Евангелізацыі Народаў *De synodis diocesanis agendis instructio* ад 19 марта 1997г. і абмяркоўвалася яго значэнне для працы Сіноду Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі і Пінскай дыяцэзіі.

2. Абмяркоўваліся праекты *1. Генеральныя нормы і 2. Пакліканне і пасланніцтва свецкіх вернікаў у Касцеле і ў свеце,* падрыхтаваныя рэдакцыйнай камісіяй. Пасля, згодна са *Статутам Сіноду п.8 і 11*, Каардынацыйная Камісія Сіноду вырашыла прадставіць гэтыя праекты кардыналу Казіміру Свёнтку, дыяцэзіяльнаму біскупу, для зацвярджэння просьбы аб скліканні Пленарнай сесіі.

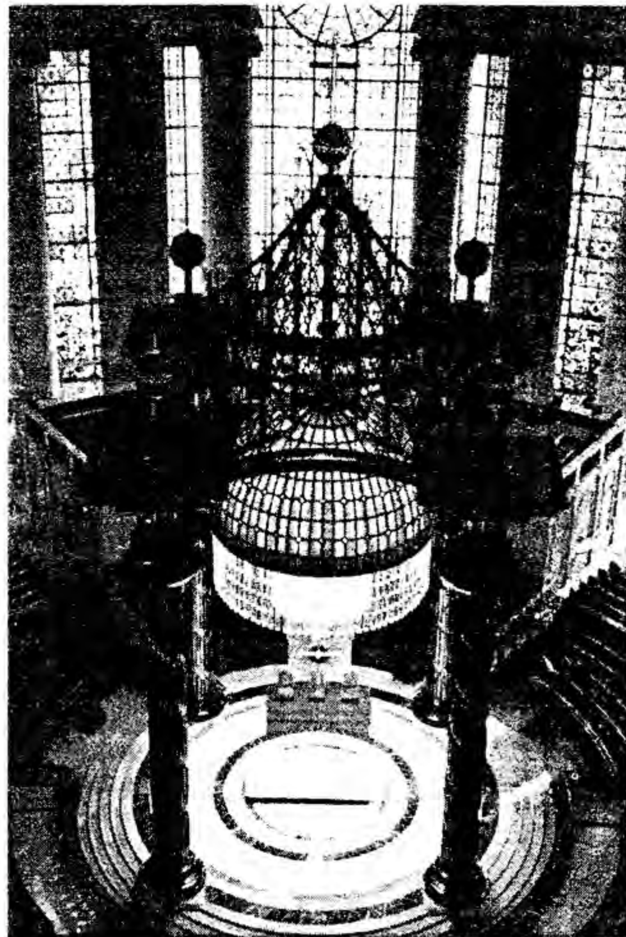
3. Абмяркоўваліся іншыя пытанні, якія датычаць далейшай працы Сіноду.

Пасяджэнне закончылася малітвай.

Наступнае пасяджэнне адбудзецца 2 верасня г.г. у Мінску.

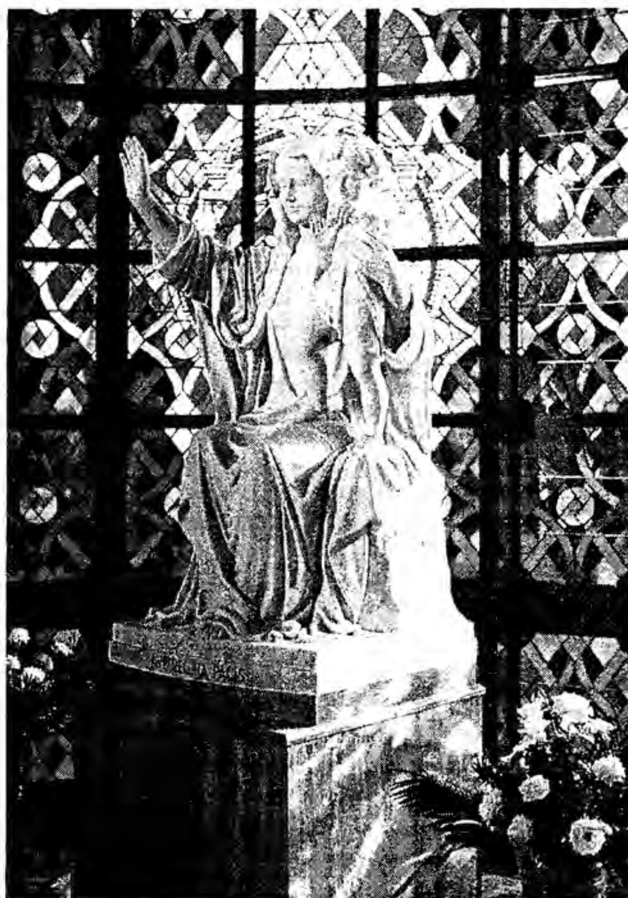
кс.Станіслаў Паўліна fDP

З 7 да 14 ліпеня Яго Эмінэнцыя кардынал Казімір Свёнтэк удзельнічаў у II Міжнароднай святарскай сустрэчы, якая адбывалася на Беразе Слановай Косці.

Удзельнічалі ў ёй шэсць кардыналаў, 30 біскупаў, а таксама больш як 1300 святароў з усяго свету. Праграма гэтай сустрэчы была вельмі насычанай. Яна адбывалася ў г.Ямасукра ў самай вялікай марыйнай святыні на свеце – у базыліцы Маці Божай Спакою. Тэма медытацыі – "Святар і Найсвяцейшая Панна Марыя". Брэвяж, медытацыі, канферэнцыі, канцэлебраваная Святая Імша з удзелам усіх кардыналаў, біскупаў і святароў, нешпары, вячэрняе набажэнства, Крыжовая дарога вакол святыні, Ружанец – такая малітоўная праграма спрыяла асаблівай духовай атмасферы, канцэнтрацыі і

пераасэнсаванню Божых запаведзяў. Гэта прыцягнула вялікую колькасць вернікаў, многія з якіх бралі ўдзел у набажэнстве цэлымі сем'ямі. Яго Эмінэнцыя кардынал Казімір Свёнтэк праводзіў 14-ую стацыю Дарогі Крыжовай, пасля заканчэння якой ён благаславіў вернікаў крыжам, з якім вернікі абыходзілі Крыжовую Дарогу.

Галоўнай мэтай спаткання было дапамагчы святарам і законнікам як найлепш падрыхтавацца да святкавання Юбілею 2000 Года, пра неабходнасць чаго для ўсяго Касцёла гаворыць Ян Павел II.

Сустрэча святароў мела важнае значэнне для афрыканскага Касцёла. Так, на яе адкрыцці гаварылася аб недахопе глыбіні евангелізацыі ў Афрыцы. Арцыбіскуп Рыа-дэ-Жанэйра кардынал Эўгеніо Салес падкрэсліў, што неабходна шукаць новыя дарогі душпастырства і катэхізацыі, "каб афрыканцы маглі зразумець, што Хрыстус з'яўляецца адным з іх".

Сёлетняя медытацыя – гэта чарговая святарская сустрэча, прысвечаная Вялікаму Юбілею 2000 Года. Першая, якая па ініцыятыве Папы Яна Паўла II распачала цыкл такіх медытацый, адбылася ў мінулым годзе ў Фаціме – партугальскім мястэчку, дзе 80 гадоў таму маленькім пастушкам аб'яўлялася Маці Божая. Да 2000 году такіх медытацый мае адбыцца яшчэ тры: у 1998г. – у Мексіцы, у 1999г. – у Ерусаліме, у 2000г. – у Рыме, у базыліцы святога Пятра.

Разам з Марыяй – праз усё жыццё

Кароткія разважанні ў ранішняй брэвяжовай Літургіі Laudes

Роздум пра лучнасць, што яднае Найсвяцейшую Панну Марыю з асобай Святара, я пачну словамі, якія ўпісаў у свой біскупскі герб Папа Ян Павел II: "Totus Tuus" – "Цалкам Твой". 8 снежня 1978г. Святы Айцец усклікаў: "Я – цалкам Твой і ўсё, што маю, належыць Табе".

Гэта пачатак марыйнага служэння Папы Яна Паўла II, які цалкам прысвяціў сябе Найсвяцейшай Панне Марыі. Пры кожнай нагодзе Папа абвяшчае глыбокія марыйныя катэхезы, падчас сваіх апостальскіх падарожжаў наведвае марыйныя святыні, кожны свой ліст, кожны дакумент заканчвае марыйным роздумам.

У сваёй кнізе "Пераступіць парог надзеі" Папа вызнае, што адданне сябе без рэшты Найсвяцейшай Маці арганічна вынікае з таго, што адбылося на Галгофе і запісана ў Евангеллі паводле св. Яна: "Езус жа, угледзеўшы Маці і стаяўшага побач вучня, якога любіў, кажа Маці сваёй: Жанчына, вось сын Твой! Пасля кажа вучню: вось Маці твая! І з гэтага часу вучань гэты ўзяў Яе да сябе" (пар.Ян 19, 26-27).

З вышыні крыжа Езус абвяшчае свой запавет: Ён даручае нас сваёй Маці. І, як спаўненне гэтага аддання і даручэння, Марыя, выконваючы запавет свайго Сына: "Жанчына, вось сын твой!", становіцца Маці апостала Яна, а праз яго – Маці кожнага з нас. І сапраўды, Марыя ёсць з вучнямі Свайго Сына, чувае з імі на малітве, разам з імі ў Вячэрніку атрымлівае дары Духа Святога. А потым уся доўгая гісторыя Касцёла сведчыць пра Яе лучнасць са святарамі, клопат, апеку і заступніцтва за святароў перад Сынам.

А што робіць Ян? У адказ на словы свайго Настаўніка: "Вось Маці твая", – "І з гэтага часу вучань гэты ўзяў Яе да сябе" (пар.Ян 19, 27). Але ж не толькі Ян быў дручаны Марыі, але і Яна была даручаная Яну. Гэтак на аснове запавету Хрыста нараджаецца новая, адзіная ў сваім родзе, лучнасць вучня Езуса з Яго Маці. Словы "ўзяць да сябе" азначаюць больш, чым прыняцце Марыі вучнем ў сэнсе прадастаўлення Ёй памяшкання і ўтрымання ў сваім доме. Хутчэй, гэта азначае супольнасць жыцця ў Богу, у Хрысце. Але хоць святы Ян быў любімым вучнем Езуса, аднак той жа Ян, калі стаяў пад крыжам, мог баяцца суровага позірку і папроку Езуса. Бо Ян у Садзе Аліўным, незадоўга пасля Апошняй Вячэры, падчас якой спачываў на грудзях Збаўцы, калі арыштоўвалі Езуса, уцёк разам з іншымі Апосталамі. Праўда, праз некаторы час ён вярнуўся і разам з Пятром ішоў за Хрыстом, але "здалёк", аб чым сведчыць Евангелле паводле святога Марка. На судзе ён не стаў каля свайго Настаўніка і не абараняў Яго. Падчас крыжовай дарогі не Ян, а нейкі выпадковы прахожы дапамагаў Езусу несці крыж. Праўда, ён стаў пад крыжам, але, мабыць, усведамляючы ўласную слабасць, бездапаможнасць і віну перад сваім Настаўнікам, распятым на крыжы.

І менавіта тады ён пачуў з вуснаў Езуса не словы асуджэння і дакору, але словы надзеі, суцяшэння і любові: "Жанчына, вось сын Твой!", "Вось Маці твая!"

І Ян, у адказ на гэты цудоўны выраз клопату і любові з боку Езуса, бярэ Марыю да сябе: "І з гэтага часу вучань гэты ўзяў Яе да сябе", – і пачынае з Маці Езуса супольнасць жыцця паводле навукі свайго Настаўніка.

А цяпер гляньма на сябе. Як і Ян, мы таксама з'яўляемся вучнямі Езуса. Пазнанне ўласнай слабасці і грэшнасці – гэта галоўная ўмова адкрыцца сябе для вялікага дару даручэння нас Марыі. Збавіцель бачыць нашае прызнанне ў грахах і бездапаможнасці ў змаганні са злом, і дае нам, як асаблівую дапамогу, сваю Маці.

На аснове ўсведамлення нашай грэшнасці і адказу на Хрыстовы дар з крыжа "Вось Маці твая" павінна вырасці ў нас разуменне неабходнасці даручыць сябе Найсвяцейшай Маці, а ў выніку – імкненне жыць штодня ў з'яднанні з Марыяй. Так, як жылі многія святыя, як жыве Папа Ян Павел II.

Асмелюся тут, і прашу не палічыць гэта за прыватную думку, падзяліцца марыйным вопытам з маіх 58 гадоў святарства. Калі вучыўся яшчэ ў сярэдняй школе, я ўступіў у "Sodalis Marianus" і прысягнуў ушаноўваць Найсвяцейшую Маці, штодня тройчы прамаўляючы малітву "Вітай, Марыя". Гэтае абяцанне я дакладна спаўняю ўжо амаль 70 гадоў. І я глыбока перакананы, што гэтыя тры "Вітай Марыя", між іншым, захавалі маё жыццё падчас цяжкіх і страшных 10 гадоў турмаў і лагераў савецкага ГУЛАГу, а пасля выхаду на волю далі магчымасць працягваць святарскае служэнне.

Дарагія браты ў святарстве!

Ужо сёння, ужо цяпер давайце пачнем новы раздзел нашага жыцця – жыцця з Марыяй. Няхай з гэтай хвіліны Яна заўсёды будзе з намі. Няхай яднае нас са сваім Сынам. Няхай дапамагае нам быць адкрытымі на дзеянне Духа Святога. Найпрацейшая дарога, якая вядзе дакладна і бяспечна да Езуса Хрыста, нашага Збаўцы, – гэта даручэнне саміх сябе і нашага святарскага служэння Найсвяцейшай Панне Марыі, Маці Божага Сына і нашай Маці.

"І з гэтага часу вучань гэты ўзяў Яе да сябе."

І з гэтага часу я бяру Яе да сябе...

Амэн.

Санктуарый Маці Божай Спакою ў Ямасукры, 09.07.97г.

Кардынал Казімір Свёнтэк

Zacznijmy nowy rozdział naszego życia: Z Maryją...

Krótka refleksja w porannej liturgii brewiarzowej Laudes

Refleksję na temat związku łączącego Najświętszą Maryję Pannę z osobą Kapłana rozpocznę od przytoczenia hasła, jakie wpisał w swój herb biskupi papież Jan Paweł II: "Totus tuus" – "Cały Twój". W dniu 8 grudnia 1978 roku Ojciec Święty wołał: "Jestem cały Twój i wszystko, co posiadam należy do Ciebie".

To jest początek maryjnej posługi Jana Pawła II, oddanego bez reszty Najświętszej Maryi Pannie. Papież przy każdej okazji głosi głębokie katechezy maryjne, w swych podróżach apostolskich nawiedza sanktuaria maryjne, każde swe pismo, każdy dokument kończy refleksją maryjną.

W swej książce "Przekroczyć próg nadziei" papież wyznaje, że oddanie się bez reszty Matce Najświętszej wynika organicznie z tego, co miało miejsce na Golgocie, a zapisane w Ewangelii według św. Jana: "Kiedy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego obok Niej ucznia, którego miłował, rzekł do Matki: "Niewiasto, oto syn Twój". Następnie rzekł do ucznia: "Oto Matka twoja". I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie" (J 19, 26-27).

Z wysokości krzyża Jezus wypowiada swój testament: zawierza nas swojej Matce. I w następstwie tego oddania i zawierzenia Maryja, wypełniając zlecenie swego Syna, "Niewiasto, oto syn Twój", staje się Matką Jana, a przez niego Matką każdego z nas. I rzeczywiście Ona jest z uczniami Jej Syna, trwa z nimi na modlitwie, otrzymuje z nimi w Wieczerniku dary Ducha Świętego. A potem całe długie dzieje Kościoła świadczą o Jej łączności z kapłanami, jej trosce, opiece i wstawiennictwie o kapłanach u Jej Syna.

A co czyni Jan? W odpowiedzi na słowa swego Mistrza "Oto Matka twoja" – "I od tej godziny wziął Ją do siebie" (J 19, 27). A więc nie tylko Jan został zawierzony Maryi, ale i Ona została powierzona Janowi. I tak na mocy testamentu Chrystusa powstaje nowa, jedyna w swoim rodzaju więź między uczniem Jezusa i Jego Matką. To "wziąć do siebie" oznacza więcej niż przyjęcie Maryi przez ucznia w sensie użyczenia Jej mieszkania i utrzymania w swoim domu. Oznacza raczej rodzaj wspólnoty życia w Bogu, w Chrystusie. Ale chociaż święty Jan był umiłowanym uczniem Jezusa, to jednak tenże Jan, stojący pod krzyżem, mógł obawiać się surowego spojrzenia i wyrzutu ze strony Jezusa. Przecież Jan w Ogrodzie Oliwnym, wkrótce po Ostatniej Wieczerzy, w której spoczywał na piersi Zbawiciela, w momencie pojmania Jezusa uciekł jak i inni Apostołowie. Wprawdzie po pewnym czasie wrócił i razem z Piotrem szedł za Chrystusem, ale, jak czytamy w Ewangelii według świętego Marka "z daleka". Na procesie nie stanął przy swoim Mistrzu i nie bronił Go. W czasie drogi krzyżowej to nie Jan, ale jakiś przygodny przechodzień pomagał dźwigać Jezusowi krzyż. Prawda, wstał pod krzyżem, ale zapewnie świadomy swej słabości, bezradności i przewinienia wobec swego Mistrza, rozpiętego na krzyżu.

I właśnie wtedy z ust Jezusa usłyszał nie słowa wyrzutu, nagany, ale słowa nadziei, pociechy i miłości: "Niewiasto, oto syn Twój", "Oto Matka twoja".

I Jan na ten wspaniały wyraz troski i miłości ze strony Jezusa, bierze Maryję do siebie – "I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie" i rozpoczyna z Matką Jezusa wspólnotę życia według nauki swojego Mistrza.

A teraz spójrzmy na siebie. My też jak Jan jesteśmy uczniami Jezusa. Poznanie własnej słabości i grzeszności to podstawowy warunek otwarcia się na wielki dar zawierzenia nas Maryi. Zbawiciel, widząc nasze przyznanie się do grzechu i bezradności w walce ze złem, daje nam jako szczególną pomoc, swoją Matkę.

Na gruncie doświadczenia, że jesteśmy grzeszni i w odpowiedzi na Chrystusowy dar z krzyża "Oto Matka twoja", powinna powstać w nas świadomość konieczności zawierzenia siebie Matce Najświętszej, a w następstwie pragnienie życia na codzień w zjednoczeniu z Maryją. Tak, jak żyło wielu świętych, jak żyje papież Jan Paweł II.

Ośmielam się tu i proszę tego nie przyjąć jako oznaki mojej prywaty, podzielić się moim doświadczeniem maryjnym z moich 58 lat kapłaństwa. Będąc jeszcze uczniem szkoły średniej złożyłem przyrzeczenie jako "Sodalis Marianus" okazywać pamięć o Matce Najświętszej przez odmawianie codziennie 3 "Zdrowaś Maryja". Przyrzeczenia tego dochowuję skrupulatnie już prawie 70 lat. I jestem głęboko przekonany, że te 3 "Zdrowaś Maryje" m.in. zachowały mię przy życiu w czasie ciężkich i strasznych 10 lat więzień i obozów sowieckiego GUŁAGU i dały możność po wyjściu na wolność przedłużać posłannictwo kapłańskie.

Drodzy współbracia w kapłaństwie.

Już teraz, już dzisiaj zacznijmy nowy rozdział naszego życia: Z Maryją. Niech już od dziś będzie Ona zawsze z nami. Niech nas jednoczy ze swym Synem. Niech nas otwiera na działanie Ducha Świętego. Najprostszą drogą prowadzącą pewnie i bezpiecznie do Jezusa Chrystusa, naszego Zbawiciela, jest zawierzenie nas samych i naszego posłannictwa kapłańskiego Najświętszej Maryi Pannie, Matce Syna Bożego i Matce naszej.

"Od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie".

Od tej godziny ja Ją biorę do siebie...

Amen.

Sanktuarium Matki Pokoju w Yamoussoukro (WKS) 09.07.97 r.

Kazimierz Kardynał Świątek

ВАТЫКАН

Усталяванне дыпламатычных адносінаў Апостальскай Сталіцы і Анголы

У ліпені Апостальская Сталіца ўсталявала дыпламатычныя адносіны з афрыканскай краінай – Рэспублікай Анголай, якая стала 168-й дзяржавай, што падтрымлівае дыпламатычныя стасункі з Ватыканам.

У Анголе, дзе толькі цяпер паявілася надзея на мірнае заканчэнне 20-гадовай грамадзянскай вайны, пражывае 11 млн. жыхароў, палова з іх – каталікі. Касцёл у Анголе налічвае тры мітраполіі з 12 дыяцэзій. Епіскапат краіны складаецца больш як з 20 біскупаў, на чале епіскапату стаіць арцыбіскуп Луанды (сталіцы Анголы) кардынал Александрэ до Насцімэнто. (KAI)

Ватыкан далучаецца да міжнародных дамоваў

Апостальская Сталіца ратыфікавала ў ліпені дзве міжнародныя дамовы, паводле якіх краіны-ўдзельніцы дамоваў абмяжуюць альбо цалкам спыняць выкарыстанне некаторых відаў зброі, што прыносяць асаблівыя пакуты іхнім ахвярам (напр., пэўныя віды мінаў). Хоць дзяржава Ватыкан ніколі не ўдзельнічала ў войнах, але, як паўнацэнны суб'ект міжнароднага права, паслядоўна далучаецца да асноўных міратворчых дамоваў, каб падкрэсліць каштоўнасць спакою ва ўсім свеце і асаблівую зацікаўленасць у гэтым Касцёла. (KAI/RV)

НАВІНЫ ЗАМЕЖЖА

ІТАЛІЯ: Успамін пра гераічны ўчынак біскупа

У горадзе Трані нядаўна адзначалася 50-я гадавіна смерці мясцовага біскупа Франчэска Петранэлі, які ў часы апошняй вайны ахвяраваў сваё жыццё за ўратаванне 50 чалавек.

У 1943г. недалёка ад могілкаў у Трані партызанскі патруль абстраляў немцаў, у выніку чаго загінулі пяцёра гітлераўскіх салдат. Нямецкае камандаванне пастанавіла расстраляць па 10 заложнікаў за кожнага забітага. Ужо назаўтра арыштавалі 50 непавінных людзей, сярод якіх было шмат моладзі. Тады ўмяшаўся біскуп Петранэлі разам са сваім генеральным вікарыем монсеньёрам Перронэ. Калі іхнія просьбы памілаваць асуджаных на смерць не дапамаглі, біскуп Петранэлі прапанаваў уласнае жыццё ўзамен за вызваленне заложнікаў. Нямецкі камандзір, пабачыўшы такі гераічны жэст, загадаў вызваліць усіх затрыманых, але і біскупа не пазбавіў жыцця.

У дзень 50-й гадавіны смерці біскупа (дыяцэзіяй Трані ён кіраваў з 1939 да 1947г.) была адкрытая памятная дошка ў ягоны гонар і ў мясцовай катэдры адслужана ўрачыстая Імша. (KAI)

ІТАЛІЯ: Узнагарода арцыбіскупу за барацьбу супраць мафіі

Кардынал Сальваторэ Паппалярда, былы (на пенсіі) арцыбіскуп Палерма, атрымаў узнагароду "Citta del Sole" (Горад сонца) за ўклад у перамогу арганізаванай злачыннасці на Сіцыліі. У абгрунтаванні падкрэсліваецца, што кардынал, які на працягу 25 гадоў біскупскага служэння ў Палерма шматразова заклікаў да барацьбы з мафіяй, спрычыніўся да абуджэння сумлення людзей і паўплываў на змену іхняга стаўлення да злачынстваў мафіі. (KAI/KNA)

ІТАЛІЯ: Італьянскі біскуп сярод наркаманаў

Біскуп Ночэры Джоакіно Іліано правёў тыдзень у прытулку для наркаманаў і інвалідаў. Такую нетыповую дарогу выбраў біскуп, каб непасрэдна пабачыць жыццё наркаманаў. Разам з ім да прытулку прыйшлі таксама студэнты духоўнай семінарыі. (KAI/KNA)

ІСПАНІЯ: Біскупы рэзка асудзілі тэрарызм

Іспанскія біскупы рашуча асудзілі забойства баскскімі тэрарыстамі 29-гадовага дэпутата з баскскай мясцовасці Эрмуа Мігеля Гаррыда. Біскуп з Більбао, які ўзначаліў цырымонію пахавання, заклікаў усю грамадскасць працягваць мірнае змаганне супраць гвалту. "Помста не з'яўляецца адказам, годным чалавека", – сказаў ён, а таксама нагадаў словы Яна Паўла II, які ахарактарызаваў апошнюю акцыю баскскай радыкальнай арганізацыі ЕТА як варварскае забойства, і падкрэсліў, што тэрарызм паказаў сваё халоднае і бязлітаснае, поўнае лютасці і нікчэмнасці аблічча. Ардынарый Більбао адназначна асудзіў арганізацыю ЕТА, на якой ляжыць поўная адказнасць за забойства непавіннага чалавека. (KAI)

ІСПАНІЯ: Сустрэча каталіцкіх студэнтаў і навукоўцаў

У Санцьяга-дэ-Кампастэла адбылася VII сустрэча Таварыства каталіцкіх студэнтаў і навуковых работнікаў Еўропы (AICE). Праграма спаткання складалася з канферэнцый, семінараў, экскурсій, канцэртаў і богаслужэнняў. 130 удзельнікаў сёлетняга спаткання разважалі над тэмай "Арэапаг Еўропы. Евангелізацыя і сродкі масавай лучнасці". (KAI)

"НЕ БОЙЦЕСЯ!"

XII Сусветныя дні моладзі ў Парыжы
Жнівень 1997

14 жніўня пачаліся XII Сусветныя дні моладзі, якія гэтым разам адбываюцца ў Францыі. Іхнім лозунгам стала цытата з Евангелля: "Устаньце, не бойцеся". З 21 да 24 жніўня ўдзел у гэтым вялікім маладзёжным форуме возьме і Папа Ян Павел II.

Першыя чатыры дні ўдзельнікі спаткання правядуць у розных французскіх дыяцэзіях, каб як найбліжэй пазнаёміцца з паўсядзённым жыццём французскага Касцёла і ягонымі вернікамі, а таксама падрыхтавацца да асноўнай часткі гэтых дзён. Удзельнікі стануць гасцямі парафій і каталіцкіх сем'яў.

Парыжская частка спаткання пачнецца ў панядзелак 18 жніўня, а афіцыйнае адкрыццё адбудзецца ўвечары ў аўторак на Марсавым полі, дзе арцыбіскуп Парыжа кардынал Ж.-М.Люстыжэ адслужыць Святую Імшу.

Арганізатары чакаюць, што лік удзельнікаў спаткання перавысіць паўмільёна чалавек з 163 краінаў свету. Да ўдзелу ў ім запрошаная моладзь ад 18 да 35 гадоў. У штабе спаткання будзе працаваць да 12 тыс. валанцёраў. Многія фірмы дапамагаюць арганізатарам бясплатна: выдавецтва Editions Fleuru-Mame надрукавала 300 тыс. брашур на 6-ці мовах, агенцтва Publicis правяло шырокую рэкламную кампанію спаткання ў кінатэатрах, на радыё, у метро і аэрапортах. Ад чэрвеня амаль 400 шчытоў па ўсім Парыжы прадстаўляюць "фірмовы знак" гэтых дзён, якому спадарожнічае адна з трох евангельскіх цытатаў: "Устаньце, не бойцеся", "Любіце ворагаў сваіх" і "Майце надзею".

Але ж не гэтыя клопаты запомняцца ўдзельнікам спаткання і арганізатарам. Гэтыя дні маюць на мэце тры аспекты: спатканне з Хрыстом, спатканне моладзі з усяго свету, супольнае свята і забавы. Вялікія літургічныя сустрэчы будуць змяняцца часам на роздум і асабістую малітву, вячэрнімі і начнымі чуваннямі, рознымі забавамі з праграмы маладзёжнага фестывалю. 318 біскупаў на 20 мовах прапануюць удзельнікам катэхезы на евангелічныя тэмы: "У пошуку аблічча Пана" (Мк 10, 17-22), "Езус жыве ў Слове" (Ян 1, 35-45), "Езус жыве ў Эўхарыстыі" (Ян 6, 48-58). Праграму штодзённых супольных малітваў падрыхтавала манастычная супольнасць з Тэзэ. Удзельнікі спаткання змогуць таксама ўключыцца ў асветніцкія і забаўляльныя акцыі ў Парыжы і ваколіцах.

Галоўным госцем спаткання стане Папа. 24 жніўня, у нядзелю, ён адслужыць урачыстую Святую Імшу, на якую, канешне, збяруцца не толькі ўдзельнікі дзён моладзі. Ян Павел II таксама возьме ўдзел у чуванні разам з моладдзю. (KAI)

Візіт Папы ў Францыю

Папа Ян Павел II наведае 21-24 жніўня Парыж. Гэта будзе ўжо сёмы візіт Святога Айца ў Францыю. Галоўным момантам візіту стане ўдзел у міжнародным спатканні моладзі. Папа таксама сустрэнецца з прэзідэнтам Францыі Жакам Шыракам і лідэрамі грамадскага жыцця краіны, а 22 жніўня ён беатыфікуе Фрэдэрыка Азанама.

Фрэдэрык Азанам нарадзіўся ў 1813г. у Парыжы, вывучаў гандлёвае права і літаратуру ў Сарбоне, а потым стаў выкладчыкам у гэтым універсітэце. Ён быў свецкім чалавекам, меў дачку. Ф.Азанам заклаў Таварыства св.Вінцэнта ад Паўла, якое дапамагала ўбогім і людзям, што знаходзіліся ў складанай жыццёвай сітуацыі. Ён спрычыніўся да выпрацоўкі каталіцкага сацыяльнага вучэння, многія ягоныя думкі знайшлі месца ў энцыкліцы "Rerum Novarum" Папы Льва XIII. Памёр Ф.Азанам ва ўзросце 40 гадоў.

АЎСТРЫЯ: Еўрапейскае спатканне моладзі пройдзе ў Вене

Штогадовае экуменічнае спатканне еўрапейскай моладзі, якое арганізуе супольнасць Тэзэ з Францыі, сёлета пройдзе ў аўстрыйскай сталіцы. Пачнецца яно 28 снежня, а закончыцца, як звычайна, у першы дзень будучага году.

СУДАН: Разбураная каталіцкая школа

Яшчэ адна каталіцкая школа разбураная ў афрыканскім Судане, дзе большасць насельніцтва складаюць мусульмане. 8-гадовую школу наведвалі каля 800 дзяцей. (KAI/KNA)

КІТАЙ: Пекін адмаўляе крытыку ЗША

Улады Пекіна абверглі абвінавачванні ЗША, нібыта ў краіне не захоўваецца рэлігійная свабода. Прадстаўнік кітайскага ўраду заявіў, што заходні свет, асабліва ЗША, "не разумеюць рэлігійнай сітуацыі ў Кітаі" і выкарыстоўваюць рэлігію як прычыну для крытыкі і ўмяшання ў справы краіны.

У рапарце амерыканскага Дэпартаменту стану крытыкуецца факт пераследу членаў рэлігійных арганізацый, якія кітайскі ўрад не прызнае. Прынамсі, 4 біскупы Каталіцкага Касцёла арыштаваныя, а ў дамах многіх святароў праводзяцца вобыскі.

Каталіцкую рэлігію ў краіне могуць свабодна вызнаваць толькі члены заснаванага ў 1957г. патрыятычнага таварыства кітайскіх католікаў, якое не падтрымлівае стасункаў з Ватыканам. Вернікі і духавенства вернага Рыму падпольнага Касцёлу пераследуюцца ўладамі. У 1957г. КНР разарвала дыпламатычныя стасункі з Апостальскай Сталіцай. (KAI/KNA)

ЛАОС: Пераслед хрысціянаў у Лаосе

Камуністычны ўрад Лаоса выдаў у ліпені распараджэнне, якое забараняе іншае вызнанне рэлігіі, акрамя будызму і анімізму. Распараджэнне заклікае таксама зарэгістравацца ўсіх тых, што "вераць у Езуса і з'яўляюцца хрысціянамі", і забараняе "прапагандаваць гэтую рэлігію".

Народна-Дэмакратычная Рэспубліка Лаос – былая французская калонія ў паўднёва-усходняй Азіі, якая ў 1949 г. стала незалежнай, а з 1975г. уладу ў ёй атрымалі камуністы. (KAI/CWN)

ЧЭХІЯ: Чэшскі Касцёл дапамагае ахвярам паводкі

Чэшскі Касцёл удзельнічае ў фінансавай і матэрыяльнай дапамозе ахвярам паводкі, якая закранула таксама Маравію. Развіваецца акцыя "парафія для парафіі", у якую ўключылася ўжо звыш 60 парафіяльных супольнасцяў. Мужчынскія і жаночыя законы прапанавалі прыняць дзяцей з мясцінаў, якія пацярпелі ад стыхіі. Прыкладна ў 40% каталіцкіх парафій Чэхіі існуюць камітэты Карытас, якія вядуць скаардынаваны збор дапамогі. (KAI)

ПОЛЬШЧА: З клопатам пра душпастырства вязняў

Галоўны капелан вязняў Польшчы кс.пралат Ян Сікорскі пабываў з рабочай паездкай у 6 краінах былога СССР, у т.л. на Беларусі. У інтэрв'ю агенству KAI ён сказаў, што душпастырская праца сярод вязняў праводзіцца ва ўсіх гэтых краінах, але яшчэ ў недастатковай ступені. Нават кіраўнікі турмаў выказвалі шкадаванне, што святары вельмі рэдка прыходзяць да вязняў. "Найбольш часу я прысвяціў пытанням падрыхтоўкі свецкіх апекуноў над вязнямі," – сказаў кс. Сікорскі. (KAI)

ПОЛЬШЧА

Праваслаўныя выставяць 50 кандыдатаў у парламент

У пяці выбарчых акругах праваслаўныя выставяць 50 кандыдатаў у Сейм (парламент), выбары якога прызначаныя на верасень, – паведаміў лідар беларускай меншасці ў Польшчы Антон Мірановіч. Гэтыя кандыдаты будуць уключаны ў спіс утворанага паўгода таму Таварыства славянскай нацыянальнай меншасці "Праваслаўныя". Таварыства імкнецца атрымаць падтрымку Праваслаўнае Царквы, а перадвыбарчыя спатканні сваіх кандыдатаў мяркуе праводзіць у парафіяльных залах. Як падкрэсліў А. Мірановіч, гаворка ідзе пра тое, каб беларусы былі прадстаўленыя ў органах самакіравання і ў парламенце сваімі прадстаўнікамі, "якія б прамаўлялі ўласным голасам". Пра такую неабходнасць сведчыць хаця б прыклад Беластока, дзе з 50 удзельнікаў гарадскоe рады толькі тры асобы – праваслаўныя.

Таварыства славянскай нацыянальнай меншасці "Праваслаўныя" лучыць пераважна беларускае насельніцтва Беласточчыны. Як патлумачыў А.Мірановіч, у сувязі з парламенцкімі і мясцовымі выбарамі замест этнічнай была выбраная шырэйшая канфесійная фармулёўка, бо ў такіх месцах, як Вроцлаў і Легніца праваслаўнымі з'яўляюцца людзі розных нацыянальнасцяў. (KAI)

Міжнародная дапамога ахвярам наваднення

Значную дапамогу ахвярам наваднення, што здарылася ў краінах Цэнтральнай Еўропы ў ліпені, аказваюць касцёльныя арганізацыі іншых дзяржаў. Так аддзяленні дабрачыннай арганізацыі Карытас з Бельгіі, Францыі і Галандыі ўжо накіравалі ў польскія дыяцэзіі транспарт з вопраткай, мэбляй і гаспадарчымі прыладамі. Карытас Венгрыі прапанаваў прыняць групу польскіх дзяцей на адпачынак, а таксама арганізуе збор сродкаў для дапамогі пацярпелым у Польшчы, Чэхіі і Нямеччыне.

Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі кардынал Казімір Свёнтэк распарадзіўся аб зборы ў парафіях Брэсцкага дэканату грашовых і іншых ахвяраванняў, якія будуць перададзеныя ахвярам наваднення. Адначасова брэсцкі дэкан кс.Збігнеў Кароляк прапанаваў прыняць на адпачынак 100 дзяцей з залітых вадой тэрыторый. Польскі Карытас перадаў гэтую прапанову ў Вроцлаў. (KAI)

KRAKÓW: po raz pierwszy w dziejach Kościół obchodził liturgiczną uroczystość św. Jadwigi

"Pierwszy raz w dziejach Kościoła (...) obchodzimy dziś uroczystość św. Jadwigi, Pani Wawelskiej" – powiedział biskup sandomierski Wacław Świerzawski podczas Mszy św., której przewodniczył 17 lipca w Krakowie.

Bp Świerzawski w homilii zwrócił uwagę na aspekt ewangelizacyjny działalności św. Jadwigi królowej. Dzięki zgodzie królowej na ślub z Władysławem Jagiełłą przyjął on chrzest i zobowiązał się do wprowadzenia chrześcijaństwa na Litwie. Przez 15 lat królowania w Polsce Jadwiga wsławiła się wieloma inicjatywami ewangelizacyjnymi: fundowała kościoły, sprowadzała do Krakowa zgromadzenia zakonne i świetnych kaznodziejów, wspierała działalność licznych parafii, w Pradze czeskiej ufundowała kolegium dla studentów z Litwy.

"Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za to, by Ewangelia była głoszona" – powiedział bp Świerzawski. Jednak "kto nie ma miłości w sobie, nie ma też prawa nauczać i przekazywać wiary" – dodał mówca.

Dzięki staraniom królowej Jadwigi i przeznaczeniu na ten cel swoich kosztowności sześćset lat temu pół roku przed śmiercią Jadwigi papież Bonifacy IX erygował wydział Teologiczny na nie działającej wówczas Akademii Krakowskiej, co dało początek odnowie Akademii i uzyskaniu przez nią tytułu uniwersytetu. Na co dzień prowadziła życie w duchu Ewangelii. Zmarła w opinii

świętości 17 lipca 1399 r., dwa tygodnie po urodzeniu córki. Od tej pory jej grób w katedrze na Wawelu stał się punktem licznych pielgrzymek i cudów zapisywanych w specjalnych księgach.

Św. Jadwiga kanonizowana 8 czerwca przez Jana Pawła II na krakowskich Błoniach, jest m.in. patronką młodzieży, która co roku 17 lipca pielgrzymuje do jej grobu.

JAWORZNO:
akcja KIK przeciw parnografii

W trosce o najmłodszych mieszkańców Jaworzna Zarząd Miasta w odpowiedzi na prośbę Klubu Inteligencji Katolickiej wystosował apel do wszystkich sprzedawców prasy i właścicieli wypożyczalni kaset video, by nie eksponowali wydawnictw erotycznych i pornograficznych. Celem tej inicjatywy jest ochrona najmłodszych przed publikacjami, które negatywnie wpływają na prawidłowy rozwój psychiczny.

Organizatorzy akcji w Jaworznie mają nadzieję, że apel spotka się z aprobatą sprzedawców i przyczyni się przynajmniej do zmniejszenia dostępu młodego pokolenia do pornograficznych wydawnictw. Zdaniem KIK podjęcie tego tematu w jaworznickim środowisku uczuli bardziej rodziców na problem czytelnictwa tego rodzaju wydawnictw. Choć apel wystosowany przez Zarząd Miasta jest ogólny, to stanowi pierwszy krok w obronie przed moralnym spustoszeniem i permisywizmem – powiedział KAI Antoni Urban z KIK-u.

Z sondażu przeprowadzonego przez członków KIK wynika, że dotychczas z wydawnictw tych korzystało niewiele osób. Większość z nich to jednak dzieci, niekiedy z początkowych klas szkoły podstawowej. Antoni Urban uważa, że jest to niepokojące zjawisko, dlatego KIK postanowił włączyć się do akcji antypornograficznej. 26 maja KIK skierował oświadczenie w sprawie ograniczenia dostępu do pornografii. W zależności od reakcji Zarządu i Rady Miasta na ten apel, Klub Inteligencji Katolickiej podejmie dalsze kroki by zminimalizować wpływ pism pornograficznych na najmłodszych.

DĘBICA:
zarzut o pornografię ponownie w prokuraturze

Prokuratura Rejonowa w Dębicy ponownie przeprowadzi postępowanie przygotowawcze w sprawie rozpowszechniania na terenie Dębicy pism o charakterze pornograficznym. Decyzję podjęła Prokuratura Wojewódzka w Tarnowie w skutek odwołania się wnoszącego skargę Stowarzyszenia Obrony Praw Człowieka w Dębicy.

W pierwszym postępowaniu Prokuratura Rejonowa w Dębicy nie dopatrzyła się w tej sprawie znamion przestępstwa.

Prezes Stowarzyszenia Obrony Praw Człowieka w Dębicy Lesław Pazdan wyraził nadzieję, iż tym razem "uda się organom ścigania bardziej wnikliwie rozpoznać zagrożenia tkwiące w publikacjach rozpowszechnianych na terenie miasta". Jednocześnie liczy na szersze poparcie społeczne, zwłaszcza w kręgach katolickich.

RADOM:
"Civitas Christiana" przeciw edukacji seksualnej

Radomskie Stowarzyszenie "Civitas Christiana" zaprotestowało przeciwko "edukacji seksualnej" w szkołach. List w tej sprawie przesłano do szefa MEN Jerzego Wiatra.

"Nasze największe obawy i zaniepokojenie rodziców – czytamy w liście – spotęgowane są funkcjonującymi już podręcznikami zatwierdzonymi przez MEN. Dlatego też składamy protest przeciwko tego typu formie "seksualnego edukowania" polskich dzieci i młodzieży. Żądamy konsultacji i uzgodnień z rodzicami – przeprowadzonymi w każdej z polskich szkół!"

Zdaniem autorów pisma, wprowadzenie nowego przedmiotu do szkół od stycznia 1998 r. – z wielu względów będzie miało zły wpływ na młodych ludzi: m.in. obniży się wiek inicjacji seksualnej, zablokuje pełny rozwój osobowy, doprowadzi do wzrostu przestępczości, zaburzy prawidłowe przygotowanie młodych ludzi do życia w małżeństwie i rodzinie.

KALISZ:
Świat ikony – sesja w Kaliszu

Ponad 50 osób z całej Polski zgromadziła sesja "Świat ikony – cz. II", która odbyła się w dniach 19-23 lipca br. w domu rekolekcyjnym księży jezuitów w Kaliszu. Wykłady wprowadzały uczestników nie tylko w historię i teologię ikony, ale i w technikę jej malowania. Doświadczeniem pisania ikon podzielili się o. Bernard J. Alter, paulin przebywający od kilku lat w domu zakonnym w Niemczech oraz o. Zygfryd Kot, jezuita z Krakowa.

"Kościół jest jeden, Chrystusa nie można podzielić, a mury, które są wśród chrześcijan nie sięgają aż do nieba – powiedział o. Alter. – Tak jak my potrzebujemy Kościoła wschodniego, tak i Kościół prawosławny potrzebuje nas".

O. Alter ma zgodę Stolicy Apostolskiej na sprawowanie Liturgii Świętej w obrządku wschodnim i zachodnim (tzw. birytualizm). Ponadto został on wyświęcony na ikonopisa przez Rosyjski Kościół Prawosławny (jest jednym z dwóch katolików posiadających takie uprawnienia prawosławne), a ikony maluje od ok. 15 lat.

Interesujące jest również doświadczenie o. Kota, który od 2 lat organizuje we Wrocławiu międzynarodowy kurs malowania ikony.

Wzbogaceniem sesji były również wprowadzenia o. Aleksandra Jacyniaka, jezuity z Kalisza oraz organizatora sesji, który dzielił się z uczestnikami refleksją odczytania kilku z najwspanialszych ikon chrześcijaństwa, m.in. ikony Jezusa Chrystusa Zbawiciela, ikony Narodzenia Zbawiciela oraz ikony Zesłania Ducha Świętego.

Spotkanie dawało również możliwość obejrzenia filmów przedstawiających ikonopisów Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego.

Wśród uczestników byli artyści, teologowie, historycy sztuki i ludzie wielu innych dziedzin nauki. Wśród obecnych byli również wierni obrządku wschodniego: dwie siostry ze zgromadzenia NMP Niepokalanie Poczętej oraz przybyli z Ukrainy z Ławry z okolic Lwowa dwaj bazylianie, którzy również piszą ikony.

WARSZAWA: bp Pieronek: Kościół pomoże powodzianom

Sekretarz generalny Episkopatu Polski bp Tadeusz Pieronek zapewnił, że Kościół nie ograniczy się do doraźnego wsparcia ofiar powodzi. W rozmowie z KAI 24 lipca bp Pieronek powiedział, że będzie w pełni zaangażowany w dzieło pomocy i odbudowy.

Sekretarz Episkopatu podkreślił, że biskupi z wdzięcznością przyjmują wszelkie inicjatywy zmierzające do stworzenia programu odbudowy zniszczeń i naprawy szkod materialnych "tak, by ludziom bardzo skrzywdzonym przez los przewrócić normalne życie". Podkreślił. że Kościół będzie zaangażowany w to dzieło pomocy i odbudowy poprzez swoje diecezje i parafie, poprzez kościelną Caritas i inne organizacje katolickie. "Jesteśmy pewni – mówił dalej – że nie będzie to pomoc tylko symboliczna. Wierni byli zawsze wrażliwi na ludzkie potrzeby. Już dziś dali temu świadectwo przez swoją ofiarność. Jesteśmy pewni, że przed nikim będącym w potrzebie nie zamkną serca".

Bp Pieronek zapewnił o solidarności z wszystkimi, którzy stracili bliskich, cały dobytek, czy w jakikolwiek sposób ucierpieli w wyniku powodzi. "Zapewniamy was, drodzy siostry i bracia, że sercem jesteśmy z wami, że myślimy o was, modlimy się za was i chcemy Wam pomóc" – powiedział. "Dziękujemy Bogu za to – mówił dalej biskup – że niebezpieczeństwo powodzi się zmniejsza, chociaż wielu ludzi musi się jeszcze przed nią bronić. Dziękujemy wszystkim ludziom dobrej woli, którzy przyszli z doraźną pomocą duchową i materialną powodzianom, okazując im życzliwość, przekazując niezbędne środki do przetrwania. Okazało się, jak wiele dobra jest w człowieku, jak potrafi się on zmobilizować w obliczu klęski, jak umie wyjść poza siebie i własny egoizm. Niech Bóg wynagrodzi wszystkim tym dobrym ludziom".

WARSZAWA: powódź zniszczyła obiekty sakralne

Powódź, która zalewa południowo-zachodnią Polskę od pierwszych dni lipca znisżyła wiele obiektów sakralnych. Szacuje się, że pod wodą znalazło się 20 tys. obiektów zabytkowych, w tym wiele kościołów, kaplic, zespołów klasztornych, cmentarzy.

Siedmiometrowa fala zalała i niemal całkowicie zniszczyła kościół przy klasztorze oo. franciszkanów w Kłodzku. Drewniany gotycki kościół pw. Świętej Trójcy w Łopusznej w woj. nowosądeckim został zalany do wysokości 1,5 m. Kamienny mur wokół drewnianego kościoła gotyckiego pw. NMP w Harklowej ochronił świątynię przed falą ale woda dostała się od dołu i zalała ją do poziomu posadzki.

Na liście, sporządzonej przez wojewódzkich konserwatorów zabytków opisanych jest dotzchczas 25 obiektów sakralnych, zniszczonych przez powódź. Są gminy Borowa, Czernin, Gawłuszkowice w woj. rzeszowskim, w których znajdują się obiekty zabytkowe, ale nie sposób skontaktować się z Urzędami Gmin w celu zebrania informacji o zniszczeniach i oszacowania strat. Ogrom zniszczeń w woj. wałbrzyskim jest tak wielki, że wojewódzki konserwator nie jest jeszcze w stanie ocenić rozmiaru wszystkich szkód, także dlatego, że dysponuje tylko trzema pracownikami merytorycznymi i dwoma samochodami osobowymi.

Obiekty sakralne uległy zniszczeniu w różnym stopniu – niektóre spowodowały wichury, towarzyszące ulewnym deszczom zostały wówczas zerwane dachy, rynny, sygnaturki obiektów kultu. Niektóre z nich zostały zalane na poziomie piwnic i podziemi tak jak stało się z klasztorem i kościołem w Lądzie. W innych miejscach zniszczenia są bardzo duże, dlatego remont i konserwacja będą wymagały wielkich nakładów finansowych i sił fachowych, by przywrócić dawną świetność obiektom. W Raciborzu kościół pw. św. Jana Chrzciciela został zalany na wysokości 2 m, zamokły drewniane elementy wystroju neogotyckiego.

W przemyskiem ucierpiały także cerkwie – w Dubiecku, Huwnikach, Prusinach, Horyńcu i Radrużu zostały zerwane blachy i pokrycia gontowe podczas huraganów, towarzyszących ulewnym deszczom.

WARSZAWA: oświadczenie Caritas Polska, PCK, Polskiej Akcji Humanitarnej, Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

22 lipca spotkali się przedstawiciele czterech organizacji humanitarnych w Polsce zaangażowanych w niesienie pomocy powodzianom. W związku z potrzebą utrzymania wspólnego, ogólnie dostępnego centrum informacji dla oferujących pomoc i tych, którzy tej pomocy potrzebują postanowiono ponownie uruchomić w Warszawie ogólnopolski telefon:

(0-22) 611-56-66.

Numer ten jest jedynym, wśród wielu podanych w prasie, pod który można się zawsze dodzwonić (firma BanCom ma specjalny system wielu aparatów telefonicznych obsługujących jeden numer).

Wszystkie informacji zgłaszane pod ten numer są natychmiast wprowadzane do internetowej bazy danych, z której korzystają instytucje organizujące pomoc. Baza ta jest dostępna pod adresem **www.powodz.pl**. Jest to najszybszy, najpewniejszy sposób komunikacji z wyżej wymienionymi organizacjami.

Koordynacja działania opisanego wyżej systemu informacji zajmują się wolontariusze z Fundacji im. Stefana Batorego, Banku Danych o Organizacjach Pozarządowych KLON oraz Internetu dla Szkół.

Zwracamy się z apelem do przedstawicieli mediów, aby zechcieli przez najbliższe 2 tygodnie tak często jak to możliwe podawać numer **611-56-66** i adres **www. powodz.pl** jako kontakt do ARKI – Banku Danych o Ofertach Pomocy i Potrzebach.

OLSZTYN: w obronie Radia Maryja – list otwarty do Prymasa Polski

Przedstawiciele Rodziny Radia Maryja z Olsztyna skierowali na ręce kard. Józefa Glempa list, w którym wyrażają swoje zaniepokojenie z powodu "rodzących się coraz częściej krytycznych opinii na temat Katolickiego Radia Maryja i jego założyciela, ojca Tadeusza Rydzyka".

Autorzy listu, omawiając szczególną rolę tej rozgłośni, wspominają m.in. o jej wielkim wkładzie w organizację pielgrzymek na spotkanie z Ojcem Świętym do Skoczowa w dn. 22 maja 1995 r. oraz w transmisję z tego spotkania. Podkreślają zaangażowanie o. Rydzyka i Radia w sprawę referendum uwłaszczeniowego w 1996 r., w obronę Stoczni Gdańskiej, niestrudzoną pracę przed referendum konstytucyjnym.

Wskazują ponadto na szeroko zakrojoną akcję informacyjną, uświadamiającą, edukacyjną i protestacyjną podjętą przez toruńską rozgłośnie w obronie dziecka poczętego. Mówiąc o zaproszeniu do Polski dr. Bernarda Natansona, podkreślają, że "tej sprawy nie doceniły wszystkie ważne kręgi katolickie ani też nie wyraziły swej pozytywnej opinii w stosunku do Radia Maryja, podczas gdy nie szczędzą zbyt krytycznych ocen na temat tego Radia w wywiadach udzielanych lewicowej prasie, wrogiej Kościołowi, np. "Gazecie Wyborczej", "Trybunie" itp.

Autorzy listu wyrażają niepokój, że do oskarżeń i krytycznych opinii sił lewicowych, wrogich w swoim rodowodzie Kościołowi, przyłączają się liczne osoby z kół katolickich. Wszystko to, jak stwierdza list, "rodzi wśród katolików wielki niepokój, bowiem rozbicie polityczne Polski i wszelkie wzmagające się zagrożenia mogą być jedynie uratowane przez Kościół, dla którego jedność, szczególnie w obecnie trudnych czasach, jest niezbywalna i musi być sprawą świętą".

Sygnatariuszami listu są: jeden z najbardziej znanych kapłanów na Warmii ks. inf. Tadeusz Borkowski, Jadwiga i Kazimierz Batura, Alina Stępniewska.

ЖЫЦЦЁ ГРЭКА-КАТОЛІКАЎ

ПЕРАДАЧА ХРАМА Ў ДАР

Польшча. 3 ліпеня ў Гданьску быў урачыста перададзены ў дар мясцовай грэка-каталіцкай абшчыне адрэстаўраваны касцёл св.Барталамея. У слове па заканчэнні літургіі грэка-каталіцкі біскуп вроцлаўска-гданьскі Тэадор Майковіч выказаў вялікую радасць і ўдзячнасць, што грэка-каталіцкая супольнасць у гэтым горадзе нарэшце будзе мець уласнае месца для малітваў і сустрэчаў. "Перададзены храм, – сказаў уладыка, з'яўляецца для нас сімвалам братэрства і дапамогі". Ён нагадаў, што 50 гадоў таму ўкраінцаў у паўднёва-ўсходняй Польшчы прымусілі пакінуць месца жыхарства і ўсю маёмасць, таксама і храмы. Цяпер жа гданьскі Касцёл выходзіць насустрач патрэбам грэка-католікаў.

З 1957г. грэка-каталіцкія богаслужэнні ў Гданьску адбываліся ў рыма-каталіцкіх касцёлах, куды святары прыязджалі з іншых гарадоў. Цяпер жа тут будзе і свой святар. Большасць парафіянаў у Гданьску складае моладзь. (KAI)

СУСТРЭЧА ГРЭКА-КАТАЛІЦКАГА ЕПІСКАПАТУ

Венгрыя. 80 прадстаўнікоў грэка-каталіцкіх Цэркваў – біскупаў і кіраўнікоў манаскіх супольнасцяў і законаў – удзельнічалі ў спатканні, якое адбывалася з 30 чэрвеня да 6 ліпеня ў мястэчку Хайдударогу ў Венгрыі. У іх ліку таксама быў Апостальскі візітатар для беларускіх грэка-католікаў архімандрыт Ян Сергій Гаек. Кангрэгацыю Усходніх Цэркваў на спатканні прадстаўляў яе прэфект кардынал Акілле Сільвестрыні.

"Усходнія каталіцкія Цэрквы адкрываюць у сэрцы Касцёла скарбніцу хрысціянскага Усходу", – напісаў Святы Айцец у сваім пасланні да ўдзельнікаў сустрэчы. "Гэтае спатканне, – гаворыцца ў пасланні, – стала магчымым дзякуючы здабытай свабодзе, якая сёння дае магчымасці і ставіць задачы, невядомыя да гэтага ўсходнім каталіцкім Цэрквам Еўропы". "Гэтыя Цэрквы, – адзначыў Ян Павел II, – на працягу дзесяткаў гадоў былі пазбаўленыя ўласнага духавенства, неаднойчы зняволенага, у любым выпадку падвергнутага вынішчальнаму надзору і пастаянным абмежаванням свабоды душпастырскай дзейнасці. Цяпер іхнія сілы аслабленыя, але яны спадзяюцца на Таго, Які "перамог свет".

Мэтай спаткання было, – як заўважыў Папа, – даць біскупам, сярод якіх ёсць сапраўдныя вызнаўцы веры, магчымасць спаткання, малітвы і роздуму разам з супрацоўнікамі Кангрэгацыі Усходніх Цэркваў. Ён звярнуўся да грэка-каталіцкіх Цэркваў з заклікам дапамагаць у ліквідацыі напружанасці паміж Апостальскай Сталіцай і праваслаўнымі Цэрквамі. На думку Папы, больш самабытная свядомасць грэка-каталіцкіх Цэркваў дапаможа ім знайсці трывалае месца ў справе экуменізму, што ў сваю чаргу можа задаволіць нястачу паразумення і зняць напружанасць. "Чым больш усходнія Цэрквы будуць уласна сабой, тым выразней будзе іхняе сведчанне; чым больш выразнай будзе іхняя прыналежнасць да хрысціянскага Усходу, тым больш плённай і каштоўнай стане іхняе ўзаемадзеянне з заходняй традыцыяй," – напісаў Папа.

Удзельнікі сустрэчы выслалі ўдзячны ліст Святому Айцу за скіраванае да іх пасланне. Быў таксама выдадзены заключны дакумент і зварот да вернікаў.

У апошні дзень сустрэчы перамышальска-варшаўскі арцыбіскуп Ян Мартыняк прапанаваў стварыць раду Епіскапату усходніх абрадаў, якая дзейнічала б як рады Канферэнцыі Епіскапатаў Еўропы і збіралася б раз на год. Былі таксама прапанаваныя праекты стварэння міжнароднага часопісу для католікаў усходніх абрадаў і склікання розных адпаведных камісій, напр. рэктараў усходніх семінарый. "Усходнія Цэрквы пачынаюць, нарэшце, жыць уласным жыццём", – падсумаваў уладыка Мартыняк. (KAI)

УКРАІНА
Украінскія хрысціяне прагнуць спакою

Прадстаўнікі 15 хрысціянскіх супольнасцяў Украіны падпісалі 21 ліпеня ў Кіеве пагадненне аб недапушчэнні гвалтоўных дзеянняў падчас вырашэння ўзаемных канфліктаў. Удзельнікамі пагаднення былі прадстаўнікі католікаў візантыйскага і лацінскага абрадаў, розных праваслаўных групаў, армянскай Царквы, пратэстанцкіх супольнасцяў. Канфлікты паміж хрысціянамі Украіны, якія асабліва датычаць валодання храмамі, сталі балючай спадчынай няпростай гісторыі гэтай краіны, асабліва часоў камуністычнай улады. (KAI/RV)

ЛІТВА
Патрыярх маскоўскі сустрэўся з католікамі ў Вільні

Спатканне патрыярха маскоўскага Алексія ІІ з літоўскімі католікамі адбылося ў Вастрабрамскай святыні 26 ліпеня, падчас пастырскага візіту главы Рускай Праваслаўнай Царквы ў гэтую прыбалтыйскую дзяржаву. У спатканні ўдзельнічаў каталіцкі віленскі мітрапаліт арцыбіскуп Аўдрыс Бачкіс. Абодва іерархі прамовілі з балкону святыні. Алексій ІІ выказаў радасць, што праваслаўная абшчына Літвы падтрымлівае добрыя стасункі як з дзяржаўнымі уладамі, так і з іншымі рэлігійнымі канфесіямі, найперш з католікамі. Патрыярх нагадаў, што

РАСІЯ: новы закон аб свабодзе сумлення
Што будзе далей?

Увесь ліпень у Расіі вяліся дыскусіі па пытанні прынятага расійскім парламентам новага закона "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных аб'яднаннях". Прэзідэнт Ельцын наклаў вета на закон. Гэтыя падзеі ў Расіі ў значнай ступені могуць паўплываць на рэлігійную сітуацыю на Беларусі.

Перадгісторыя пытання

З 1990 года ў Расіі дзейнічае дэмакратычны закон "Аб свабодзе веравызнання", які дае жыхарам краіны вельмі шырокія правы ў сферы рэалізацыі ўласных рэлігійных перакананняў. Але падзеі апошніх гадоў сведчаць, што свядомасць людзей, выхаваных у савецкія часы, калі любое выказванне на тэму веры і рэлігіі магло мець толькі негатыўны або вульгарна-прымітыўны змест, аказалася непадрыхтаванай да свабоды і адказнасці, якіх гэтая свабода вымагае. Постсавецкае грамадства не здолела абараніць сябе і людзей ад зманлівых (таму часта ілжывых) прапаноў і энергічных дзеянняў самых разнастайных сект і рэлігійных рухаў (некаторых з іх называюць псеўдарэлігійнымі з-за выразнай камерцыйнай асновы дзейнасці), сярод якіх з'явіліся агрэсіўныя і небяспечныя для грамадства ў цэлым: Сведкі Іеговы, муністы, забароненыя ўжо ў Расіі Аум Сенрыкё, Багародзічны цэнтр і іншыя.

Актыўнасць і ўнутранае развіццё Рускай Праваслаўнай Царквы ў гады існавання СССР усяляк рэгламентаваліся дзяржаўнымі органамі. У выніку, свабодныя 90-я гады Царква сустрэла знясіленая, з велізарным багажом бессэнсоўных перажыткаў, недахопам адукаваных пастыраў і, можа, самае галоўнае, – пачуццём страху быць самастойнай у варожым да хрысціянства асяроддзі. У такіх умовах актыўнасць сект набыла яшчэ большую небяспеку для Праваслаўнай Царквы (а таксама і дзяржавы), якая з'яўляецца дамінуючай рэлігійнай арганізацыяй у Расіі. Менавіта таму Руская Праваслаўная Царква першай стала прыкладаць намаганні, каб больш строга рэгламентаваць дзейнасць рэлігійных аб'яднанняў у Расіі.

Няпростае становішча Касцёла ў Расіі, які праваслаўныя іерархі, а яшчэ часцей самыя розныя "патрыятычныя" групоўкі (нацыяналісты, манархісты, мясцовыя камуністы), абвінавачваюць у экспансіі. Між тым у Расіі да рэвалюцыі 1917 г. існавала каля 150 рыма-каталіцкіх парафій, а цяпер – толькі палова той колькасці. Але нават адраджэнне гэтых парафій і прызначэнне для кіравання імі двух апостальскіх адміністратараў выклікалі адмоўную рэакцыю ў праваслаўным асяроддзі. Арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч, апостальскі адміністратар католікаў лацінскага абраду еўрапейскай часткі Расіі, неаднаразова заяўляў, што Касцёл не ставіць на мэце "акаталічванне" расіянаў, бо шануе іхнюю традыцыйную прыналежнасць да праваслаўя. Але ж Касцёл не можа пакінуць сваіх вернікаў, раскіданых па ўсёй Расіі, не можа і прагнаць тых, хто прыходзіць да яго. Тым не менш абвінавачванні Касцёла ў экспансіі не сталі фактам мінулага.

Новы закон

У 1993 г. расійскі Вярхоўны Савет спрабаваў унесці папраўкі ў закон "Аб свабодзе веравызнання", але прэзідэнт Ельцын, пад ціскам найперш замежнай крытыкі, наклаў вета на гэтыя папраўкі. Вярхоўны

РАСІЯ: новы закон аб свабодзе сумлення

Савет не паспеў вярнуцца да іх, бо хутка быў распушчаны. Між тым, гэтыя папраўкі не прадугледжвалі такіх жорсткіх мераў, як сёлетні закон.

Дзяржаўная Дума – заканатворчая палата новага расійскага парламента – вярнулася да разгляду рэлігійнага заканадаўства. У чэрвені 1996г. Дума прыняла ў першым чытанні законапраект "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных аб'яднаннях". Для ягонай дапрацоўкі была створана рабочая група з удзелам прадстаўнікоў рэлігійных канфесій. Але апошні раз яна збіралася ў снежні 1996г., больш да працы над будучым законам групу не запрашалі. Праўда, асобныя ўдзельнікі групы, якія прадстаўлялі некаторыя дзяржаўныя органы і юрыдычны аддзел Маскоўскай Патрыярхіі, працягвалі ўдзельнічаць у дапрацоўцы тэкста закона.

У маі і чэрвені 1997г. на разгляд Думы быў вынесены законапраект, тэкст якога карэнным чынам адрозніваўся ад мінулагодняга. 23 чэрвеня Дума канчаткова зацвердзіла закон, які падтрымалі 300 дэпутатаў, супраць яго галасавалі васьмёра. 4 ліпеня новы федэральны закон прыняў Савет федэрацыі – Верхняя палата парламента, хоць дзве ягоныя камісіі рэкамендавалі адхіліць закон альбо дапрацаваць.

Новы расійскі закон "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных аб'яднаннях" прадугледжваў, што ўсе рэлігійныя арганізацыі абавязаны прайсці перарэгістрацыю. Пры гэтым афіцыйны статус і правы юрыдычнай асобы атрымаюць толькі тыя з іх, хто зможа дакументальна давесці, што яны існуюць на тэрыторыі Расіі не менш за 15 гадоў альбо ўваходзяць у склад цэнтралізаванай арганізацыі таго ж веравызнання. Па словах арцыбіскупа Тадэвуша Кандрусевіча, каталіцкая адміністратура ў Маскве можа не атрымаць статуса цэнтралізаванай расійскай рэлігійнай арганізацыі (бо іерархічны цэнтр – Апостальская Сталіца – знаходзіцца па-за межамі дзяржавы). "Акрамя таго, – кажа каталіцкі іерарх, – прад'яўляюцца вельмі жорсткія патрабаванні для рэгістрацыі на ўсіх узроўнях: трэба прадставіць веравучэнне, а таксама гісторыю рэлігіі. Што я панясу – цэлы Катэхізм? Хто яго будзе чытаць? Хто будзе ацэньваць: рэлігія гэта ці не рэлігія? Хто рыхтуе такіх спецыялістаў, які універсітэт? Я гэтым вельмі занепакоены" ("Русская мысль", "Церковно-общественный вестник", 17.07.97).

Падобныя складанасці не будуць тычыцца толькі "традыцыйных рэлігій", да ліку якіх расійскі закон адносіць праваслаўе (Маскоўскі Патрыярхат), будызм, юдаізм і іслам.

Тыя аб'яднанні, што не змогуць атрымаць статус рэлігійных арганізацый, пяройдуць у лік рэлігійных груп, якія, без права юрыдычнай асобы, не змогуць: арэндаваць, купляць, будаваць храмы і іншыя культавыя будынкі, роўна як і валодаць іншай маёмасцю; наймаць супрацоўнікаў, запрашаць замежных грамадзянаў, падтрымліваць паўнацэнныя міжнародныя кантакты; патрабаваць адтэрміноўкі ад вайсковай службы для духавенства; засноўваць навучальныя ўстановы, у тым ліку для падрыхтоўкі мясцовага духавенства; прапаведаваць уласнае веравучэнне людзям, якія не належаць да дадзенай групы; выдаваць, набываць і распаўсюджваць рэлігійную літаратуру і іншыя прадметы рэлігійнага прызначэння. Тым не менш, рэлігійная група абавязаная паінфармаваць мясцовыя ўлады пра сваё існаванне.

У выпадку, калі б каталіцкія адміністратары ў Маскве і Навасі-

ў Еўропе і цяпер існуюць этычныя і рэлігійныя канфлікты і заахвоціў да супрацоўніцтва, каб з надзеяй увайсці ў трэцяе тысячагоддзе. Варункам гэтага з'яўляецца свабода ў Хрысце і вернасць Ягонаму шляху.

Пазней арцыбіскуп Бачкіс сказаў, што ён задаволены сустрэчай з патрыярхам, якая стала "маленькім знакам надзеі". "Таксама вельмі цешуся станоўчай рэакцыяй людзей, як праваслаўных, так і католікаў", – сказаў на заканчэнне мітрапаліт.

Падчас візіту ў Літву, які закончыўся 28 ліпеня, патрыярх Алексій паведаміў, што лічыць магчымай сустрэчу з Папам Янам Паўлам II, калі яна "будзе добра падрыхтаваная". (паводле KAI/RV)

Першы нумар часопіса "Рэлігія і права"

Першы нумар квартальніка "Рэлігія і права", заснавальнікам і выдаўцом якога стаў існуючы ўжо некалькі гадоў маскоўскі Інстытут рэлігіі і права, выйшаў у ліпені ў расійскай сталіцы. Ягоная мэта, па словах рэдактара часопіса і дырэктара інстытута Анатолія Пчалінцава, – "асвятляць узаемаадносіны дзяржавы і рэлігійных арганізацый у Расіі і даваць прававое выхаванне вернікам і духавенству розных вызнанняў". Квартальнік будзе публікаваць тэксты пастановаў і праекты новых юрыдычных актаў, інфармацыю і парады для веруючых, як абараняць свае правы ў розных сітуацыях. (KAI/B-I)

Летняя рэзідэнцыя маскоўскага патрыярха будзе ў Кіргізіі

Алма-ацінская газета "Казахстанская правда" паведаміла, што ў Кіргізіі на беразе высакагорнага возера Ісык-Куль будзе пабудаваная летняя рэзідэнцыя маскоўскага патрыярха. (KAI/B-I)

РАСІЯ
Адбыўся Сінод РПЦ

17 ліпеня ў Сергіевым Пасадзе пад Масквой адбыўся Сінод Рускай Праваслаўнай Царквы.

Сінадальная багаслоўская камісія прадставіла тэкст пагаднення, які выпрацавала ў чэрвені 1993г. у ліванскім мястэчку Баламанд Міжнародная сумесная камісія для дыялогу паміж Рыма-Каталіцкім Касцёлам і Праваслаўнай Царквой. Сінадальная камісія падкрэсліла, што "дакумент з Баламанда не ўносіць нічога істотна новага, а толькі выкарыстоўвае традыцыйнае для праваслаўя стаўленне да каталіцтва", і заявіла пра неабходнасць звужэння многіх фармулёвак пагаднення, напр., тэрміну "Цэрквы-сёстры", "выкарыстанне якога ў тэксце агаворанага дакументу было прадыктавана прычынамі хутчэй эмацыйнымі, чым дагматычнымі".

Удзельнікі Сіноду палічылі за неабходнае арганізаваць усеправаслаўнае абмеркаванне Баламандскага пагаднення. (KAI/B-I)

РАСІЯ: новы закон аб свабодзе сумлення

бірску не атрымалі статусу цэнтралізаваных расійскіх рэлігійных арганізацый, то амаль усе каталіцкія парафіі змаглі б прэтэндаваць толькі на практычна бяспраўны статус рэлігійных груп. Таксама каталіцкія законы і супольнасці не мелі б магчымасці легальна праводзіць душпастырскую дзейнасць.

Новы закон "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных аб'яднаннях" абмяжоўваў правоздольнасць грамадзянаў па прызнаку веравызнання, чым супярэчыў некаторым палажэнням расійскай канстытуцыі і міжнародных пагадненняў, да якіх далучылася Расія.

Рэакцыя на закон

Да прэзідэнта Ельцына, які мусіў на працягу двух тыдняў падпісаць альбо адхіліць прапанаваны закон, з просьбай увесці закон у дзеянне звярталіся не толькі іерархі Рускай Праваслаўнай Царквы, але і самыя розныя колы расійскага грамадства. Кіраўнік мусульманаў цэнтральна-еўрапейскага рэгіёна Расіі заўважыў, што мусульманаў Расіі "законапраект задавальняе – задавальняе тым, што ўтрымлівае моманты, якія рэгулююць узаемаадносіны дзяржавы і рэлігійных арганізацый. Я задаволены. Асобныя хрысціянскія канфесіі, мабыць, незадаволеныя, але мусульманаў гэта не тычыцца" ("Русская мысль", "Церковно-общественный вестник", 03.07.97).

Гэты закон выклікаў негатыўную рэакцыю ў свеце. Першымі сваю адмоўную ацэнку выказалі міжнародныя праваахоўныя арганізацыі. Да прэзідэнта Ельцына з просьбай адхіліць закон звярнуліся таксама дзяржаўныя дзеячы іншых краін. Нарэшце, 24 чэрвеня ліст да расійскага прэзідэнта накіраваў Папа Ян Павел II. У лісце, вытрыманым у вельмі цёплай форме, Папа піша, што новы закон, "калі б ён быў прыняты канчаткова, меў бы для Каталіцкага Касцёла рэальную пагрозу для нармальнага здзяйснення ягонай пастырскай дзейнасці і нават для ягонага выжывання. (...) Палажэнні другога раздзела асабліва прыводзяць да думкі, што расійскія свецкія ўлады жадаюць прыраўняць Каталіцкі Касцёл да замежнага аб'яднання без усякага ўліку ягонай векавой прысутнасці і дзейнасці ў Расіі і нават ягонай спецыфічнай іерархічнай арганізацыі". Ян Павел II, які сам прыклаў шмат намаганняў, каб свабода веравызнання была прызнаная міжнароднай супольнасцю за неад'емнае права чалавека, нагадаў Ельцыну пра міжнародныя абавязкі ў гэтай галіне, якія Расія ўзяла на сябе.

У выніку Барыс Ельцын не падпісаў закон "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных аб'яднаннях". Па яго словах, дадзенае рашэнне было цяжкім, але неабходным, бо закон супярэчыць "асновам Канстытуцыі і многім міжнародным правам, парушае грамадзянскія свабоды і правы чалавека, а таксама прывёў бы да рэлігійнай напружанасці". Шкадаванне з прычыны прэзідэнцкага вета выказала Руская Праваслаўная Царква. Мітрапаліт Кірыл, кіраўнік аддзела знешніх зносінаў Маскоўскага Патрыярхату, сказаў, што рашэнне прэзідэнта для РПЦ было абсалютнай нечаканасцю. На думку мітрапаліта, "ніводная фармулёўка закона не абмяжоўвала правоў іншых". Падобную пазіцыю заняў і маскоўскі патрыярх Алексій II, які падкрэсліў, што закон карыстаецца шырокай грамадскай падтрымкай, а "ягонае канчатковае адхіленне можа выклі-

РАСІЯ: новы закон аб свабодзе сумлення

кацъ напружанасць паміж уладай і большасцю народа". Патрыярха падтрымалі прадстаўнікі мусульманаў і будыстаў.

"Мы з палёгкай успрынялі рашэнне прэзідэнта Ельцына", – сказаў арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч. Ён дадаў, што прэзідэнцкае вета азначае спаўненне ягоных гарачых малітваў у інтэнцыі свабоды рэлігіі ў Расіі і малітваў, пра якія ён прасіў дэлегацыю расійскіх католікаў, што нядаўна пабывала ў Фаціме.

Што будзе далей?

Каб пераадолець прэзідэнцкае вета і ўвесці закон у дзеянне, Думе дастаткова падаць у ягоную падтрымку 2/3 галасоў, г.зн. 300 галасоў. Зрабіць гэта будзе няцяжка. Але, на думку арцыбіскупа Кандрусевіча, у закон усё ж будуць унесеныя папраўкі, прапанаваныя прэзідэнтам Ельцыным. "Не ведаю яшчэ зместу тых паправак, але я ўпэўнены, што яны маюць істотнае значэнне, каб надаць закону дэмакратычны характар", – сказаў арцыбіскуп.

На жаль, барацьба вакол закона толькі ўзмацніла непаразуменні, падазронасць паміж прадстаўнікамі розных веравызнанняў у Расіі. Гэтыя непаразуменні могуць самым згубным чынам паўплываць на экуменічны дыялог паміж хрысціянамі, які і без таго перажывае складаны час.

Што на Беларусі?

У нашай краіне дзейнічае закон "Аб свабодзе сумлення", які ўступіў у дзеянне ў 1991г. У апошнія месяцы дзяржаўныя органы пачалі рыхтаваць змены і дапаўненні да гэтага закона. Мяркуецца, што ўсе веравызнанні будуць класіфікаваныя на "традыцыйныя", "нетрадыцыйныя" і "дэструктыўныя". Апошнія не будуць мець магчымасці арганізаванай дзейнасці (з гэтым варта пагадзіцца, бо разнастайныя секты тыпу Белага брацтва, муністаў і г.д. ужо спрабавалі прыжыцца на Беларусі), "нетрадыцыйныя", верагодна атрымаюць прыкладна такі ж статут, што і рэлігійныя групы паводле новага расійскага закона). І толькі "традыцыйныя" веравызнанні (да іх, верагодна, нараўне з праваслаўем будуць аднесеныя каталіцтва, іслам і юдаізм) змогуць атрымаць паўнацэнны афіцыйны статус. Незразумелым пакуль застаецца лёс беларускіх грэка-католікаў. Па словах дэкана грэка-католікаў протапрэсвітара Яна Матусевіча, ёсць небяспека, што уніяты будуць аднесеныя да кагорты "нетрадыцыйных".

Будзе вельмі шкада, калі беларускія заканадаўцы выберуць шлях, падобны расійскаму, – шлях жорсткіх рэгламентацый рэлігійнага жыцця. Варта таксама не забываць, што не ўсе палажэнні цяперашняга закона "Аб свабодзе сумлення" дзяржавай сумленна выконваюцца. Самае яскравае сведчанне гэтаму – велізарныя падаткі, якія незаконна спаганяюцца з рэлігійных арганізацый. І так ужо шэсць гадоў!

Тым не менш, у прадстаўнікоў розных веравызнанняў будзе магчымасць прадставіць свой пункт гледжання на сутнасць будучых паправак да закону падчас "круглага стала", які з удзелам прадстаўнікоў адпаведных дзяржаўных структур запланаваны на верасень.

Па матэрыялах прэсы падрыхтаваў Ігар ІВАНОЎ

Католікам Смаленска ўлады вярнулі толькі плябанію

Пасля шматгадовых стараннeяў каталіцкай абшчыне ў Смаленску мясцовыя ўлады вярнулі толькі будынак плябаніі, у якім да нядаўняга часу размяшчалася пахавальнае бюро. Вернікі дагэтуль не могуць вярнуць будынку касцёла, у якім цяпер знаходзіцца абласны архіў. Улады прапанавалі абшчыне аплаціць пабудову новага будынку архіва – амаль 3 млн. даляраў. У будынку плябаніі цяпер будзе капліца, класы нядзельнай школы і жыллё для святара. (KAI/B-I)

Каталіцкі святар просіць вярнуць касцёл

Кс.Адам Стычэнь, пробашч парафіі Святой Тройцы ў Пскове ў чарговы раз звярнуўся да федэральных улад з просьбаю вярнуць касцёл і парафіяльны дом. Мясцовыя ўлады адмовіліся перадаць будынак былога касцёла на той падставе, што ў ім цяпер размяшчаецца гарадскі адукацыйны цэнтр, а сам храм быў перабудаваны на 80% і цяпер будынак не мае слядоў культавай пабудовы. Парафіяльны дом таксама не будзе вернуты, бо, як вырашыла мясцовая ўлада, ён не быў месцам культу і ўжо даўно прададзены для музея.

Пробашч парафіі паставіўся з разуменнем да праблемаў горада і прапануе пакінуць будынак касцёла ва ўласнасці адукацыйнага цэнтра, але просіць прадаставіць магчымасць для богаслужэнняў і навучання дзяцей рэлігіі ў частцы памяшканняў святыні. (KAI)

КУЛЬТУРА

КАНЫ: хрысціянскае журы на Канскім кінафестывалі

Многае змянілася за 50 гадоў існавання Канскага фестывалю, але адно засталося нязменным: ягонае дамінуючае месца паміж тысячаў іншых, гіганцкіх і малых, кінафестываляў. Правінцыйная манера асвятляць у прэсе (савецкай і постсавецкай) гэты найважнейшы агляд фільмаў як зборышча напаўраспранутых зорак і маладзіцаў, якія ганяюцца за рэкламай, выглядае некарэктна і сведчыць аб пэўных кірунках прэсы.

Прызы хрысціянскага журы ў Канах, як і прэмія ФІПРЭССІ (Міжнародная Асацыяцыя кінакрытыкаў), як і незалежнай праграмы Тыдня кінакрытыкі і Двухтыднёвіка кінарэжысёраў – сведчанне сур'ёзнасці і шырыні поглядаў арганізатараў фестывалю.

Сёлета Каны ўрачыста і гучна на ўвесь свет адзначылі свой юбілей. Тры гады таму без усялякага шуму, зразумела, але вельмі святочна была адзначана дваццацігадовая ўрачыстасць прысутнасці на ім экуменічнага журы. Для ўручэння прэміяў гэтага журы прыехаў прынц Альбер Манакскі, а лаўрэатамі сталі фільмы "Жыць" кітайскага рэжысёра Ужэн Імоў і "Стомленыя сонцам" Мікіты Міхалкова.

Упершыню два журы – каталіцкае (узнікла ў 1952г.) і пратэстанцкае (1969г.) – аб'ядналіся для сумеснай працы ў 1974г. У мінулым годзе да іх далучыліся праваслаўныя.

З 1952 да 1967г. хрысціянскае журы, у якое спачатку ўваходзілі толькі члены Міжнароднага каталіцкага кінацэнтра, адзначыла сваімі прэміямі фільмы, якія сталі класікай кіно: "Два шэлегі надзеі" (1952) Рэнато Кастэллані, "Працэс Жаны Д'Арк" (1962) і "Мушэт" (1967) Роберта Прэссона, "400 удараў" (1959) Франсуа Труффо, "Йойо" (1965) П'ера Этэкса, "Марці" (1955) Дальберта Мана.

У наступныя 20 гадоў экуменічнае журы ўзнагародзіла многія выдатныя і вельмі розныя стужкі, сярод якіх "Андрэй Рублёў", "Сталкер", "Настальгія" і "Ахвярапрынашэнне" Андрэя Таркоўскага, "Дрэва для башмакоў" Эрманно Ольмі, "Пакаянне" Тэнгіза Абуладзэ, "Езус з Манрэаля" канадца Дэні Аркана, "Выкрадальнік дзяцей" Джанні Амеліо, "Вызвалі мяне" Алена Кавалье, "Без анэстэзіі" і "Жалезны чалавек" Анджэя Вайды.

Сёлета 23-е па ліку экуменічнае журы на Канскім фестывалі асабліва адзначыла конкурсную карціну "Вандраванне да пачатку свету" старэйшага партугальскага рэжысёра Мануэля ды Алівейра як "значны твор, які з вялікай непасрэднасцю звяртаецца да асноваў жыцця". У фармулёўку журы ўвайшло нечаканае прызнанне: "Мы шчаслівыя, што М.Алівейра даў нам магчымасць у апошні раз ацаніць Марчэлла Мастраяні ў выдатнай ролі, якая ўвянчала ягоную выключную кар'еру".

Прыз экуменічнага журы, як гэта ўжо здаралася і раней, быў прысуджаны сёлета фільму, адзначанаму і афіцыяльным журы, – "Прыемнае калі-небудзь" канадскага рэжысёра Атома Эгаяна.

(Л.Дуларыдзэ, "Русская мысль")

УШАНАВАННЕ ЮБІЛЕЮ СВЯТАРА

Гродна. 20 ліпеня грэка-каталіцкая абшчына ў Гродна святкавала 70-гадовы юбілей а.Віктара Данілава, найстарэйшага уніяцкага святара на Беларусі. Ён нарадзіўся ў Расіі, у Яраслаўлі, па палітычных прычынах пераследаваўся савецкімі ўладамі і блізу 10 гадоў быў зняволены ў канцлагерах СССР. У 1976г. яго падпольна высвяціў у Львове ўкраінскі грэка-каталіцкі біскуп, будучы мітрапаліт Уладзімір Стэрнюк. Айцец Віктар – аўтар некалькіх рэлігіязнаўчых і апалагетычных працаў, публікацый у каталіцкіх перыёдыках. Кангрэгацыя Усходніх Цэркваў з нагоды юбілею святара ўзнагародзіла а.Віктара Данілава правам нашэння крыжа з упрыгожаннямі. (І. І.)

У жніўні:

10.08 – Рубяжэвічы – Сакрамэнт Бежмавання ўдзеліць вернікам Яго Эмінэнцыя кардынал К.Свёнтэк
24.08 – Сакрамэнт Бежмавання ў Налібоках
26.08 – дзень духоўных сустрэчаў для святароў Мінскай вобласці (Мінск, катэдра НМП)
27.08 – дзень духоўных сустрэчаў для святароў Віцебскай вобласці (Лепель)
29.08 – дзень духоўных сустрэчаў для святароў Пінскай дыяцэзіі (Кобрын)
30.08 – кансэкрацыя касцёла ў Валожыне, Сакрамэнт Бежмавання.

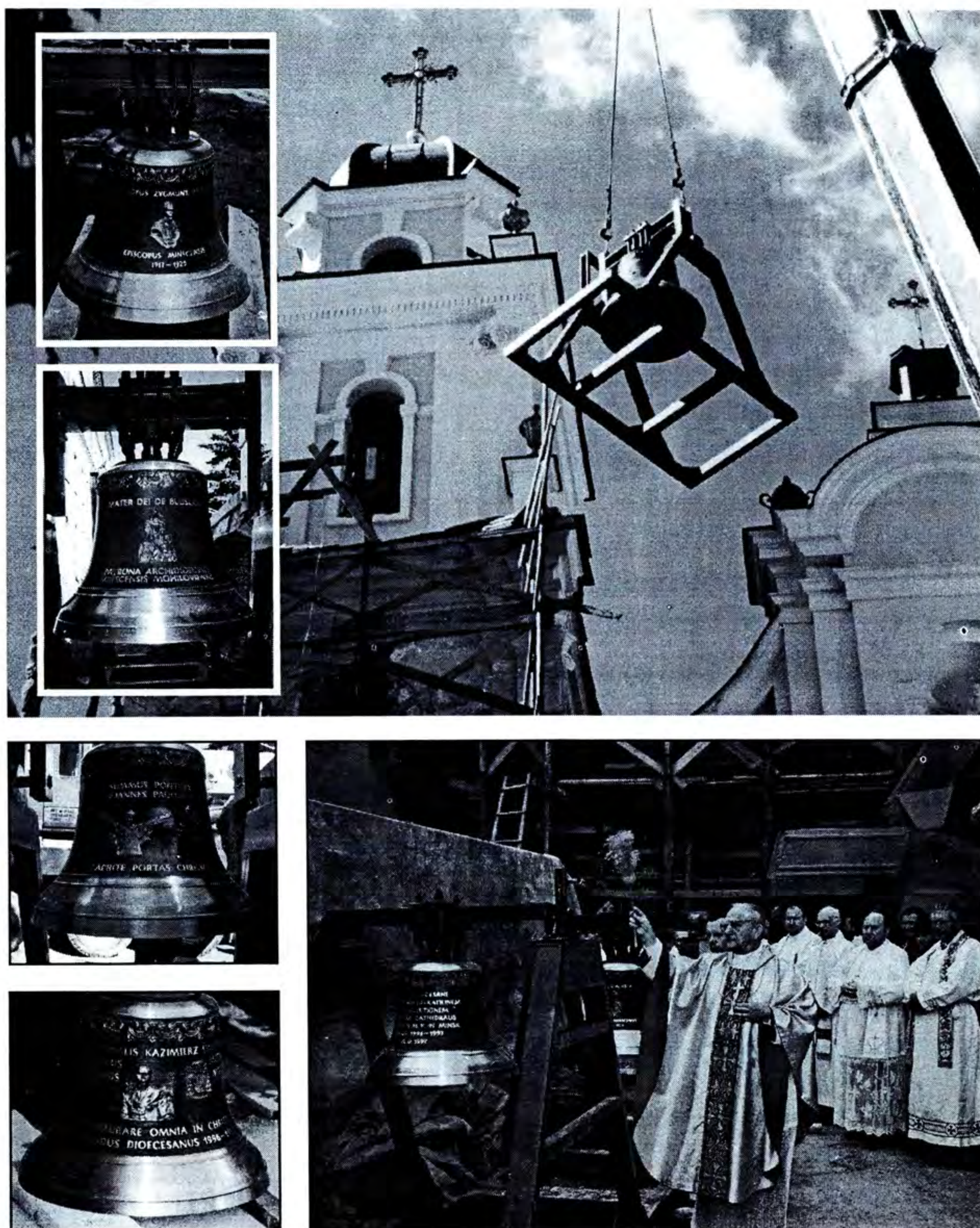
У верасні:

02.09 – пасяджэнне Каардынацыйнай Камісіі (г.Мінск)
06.09 – кансэкрацыя касцёла ў Светлагорску
07.09 – Сакрамэнт Бежмавання ў Барысаве
08.09 – 100-я гадавіна пасвячэння касцёла ў Браславе
20.09 – Кансэкрацыя касцёла ў Полацку
27.09 – Сакрамэнт Бежмавання ў Мазыры
29.09 – адкрыццё 1-й сесіі Сіноду

ЗВАНЫ НА КАТЭДРЫ

29 ліпеня г.г. на вежах Катэдральнага касцёла Найсвяцейшай Панны Марыі былі ўстаноўлены чатыры званы. Першы з іх, самы вялікі, прысвечаны Маці Божай Будслаўскай, наступныя – Папе Яну Паўлу II, Слугу Божаму біскупу Зыгмунту Лазінскаму, чацвёрты, самы меншы, – Сіноду.

Званы былі асвечаны Яго Эміненцыяй кардыналам Казімірам Свёнткам 22 ліпеня г.г. у дзень духоўнай сустрэчы святароў Мінскай вобласці.

ВАРАПАЕВА

27 ліпеня 1997 года адбылося ўрачыстае асвячэньне новазбудаванага касцёла св.Міхала Арханёла ў Варапаеве, што на Віцебшчыне. Доўгія чатыры гады малітвы і працы, працы нялёгкай, складанай закончыліся благаславеннем нашага арцыпастыра кс. кардынала Казіміра Свёнтка, які прыбыў на гэтую ўрачыстасць. Яго Эмінэнцыя ўдзяліў вернікам Сакрамэнт Бежмавання і ў парку за касцёлам асвяціў фігурку Маці Божай.

ДЗЯРЖЫНСК

26 ліпеня 1997г. у часе Святой Імшы адбылася ўрачыстая кансэкрацыя касцёла.

* * *

ІДОЛТА (Міёрскі раён)

Тут у свята Маці Божай Шкаплернай адбыўся адпуст. Каля старажытнага касцёла Маці Божай Шкаплернай адбылася Святая Імша, потым з працэсіяй вернікі рушылі да новага касцёла.

* * *

ДРУЯ

Напрыканцы ліпеня тут адбыліся рэкалекцыі для моладзі.

ПАЛОМНІЦТВА ФІГУРЫ МАЦІ БОЖАЙ ФАЦІМСКАЙ

Верасень — 1997
Гродзенская дыяцэзія

31.08-1.09 .... Селявічы
1-2 .... Міжрэчча
2-3 .... Н.Дзевятковічы
3-4 .... Слонім
4-5 .... Альбертын
5-6 .... Рэнхілоўшчына
6-7 .... Скрундзе
7-8 .... Падвялікае
8-9 .... Раготна
9-10 .... Дварэц
10-11 .... Дзятлава
11-12 .... Наваельня
12-13 .... Стараельня
13-14 .... Варонча
14-15 ...... Навагрудак (Фара)
15-16 .... Мір
16-17 . Навагрудак (св.Міхала)
17-18 .... Уселюб
18-19 .... Карэлічы
19-20 .... Бярозаўка
20-21 .... Беліца
21-22 .... Моцевічы
22-23 .... Нецеч
23-24 .... Мінойты
24-25 .... Ліда (Фара)
25-26 .... Бердаўка
26-27 .... Ліда (Слабодка)
27-28 .... Ліда (Рабіноўскага)
28-29 ...... Ліда (Маладзёжны)
29-30 .... Крупава
30-1.10 .... Белагруда

Інфармацыйны бюлетэнь "**Каталіцкія навіны**" № 8 (24) 1997
Выданне Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Рыма-Каталіцкага Касцёла
Рэдакцыйная Рада
Зарэгістравана ў Дзяржкамітэце Рэспублікі Беларусь па друку. Рэгістрацыйны № 686.
Падпісана да друку з гатовых дыяпазітываў 22.08.97. Папера афсетная №1, фармат 62 1/8.
Друк афсетны. Друк. арк. 1. Наклад 3000 экз. Зак. 28.
Адрас рэдакцыі: 220030, г.Мінск, пл.Свабоды, 9, факс: (0172) 26-90-92.
Катэдральны касцёл Найсвяцейшай Марыі Панны.
Надрукавана ПП В.Ю.А. Пасв. №836, вул.Чкалава, 14.